

40/20

MAGAZIN ZAJEDNICE TRENERA
RUKOMETNOG SAVEZA SRBIJE
XVI broj / april 2023.

IZ ZT RSS

**Bogat program regionalnih
seminara u maju**

ĆAVI SABATE

**Učite i prenosite znanje
to se uvek isplati u životu**

ODJECI SP ZA RUKOMETAŠE

Vidljiv napredak "orlova"

AKTUELNO

Rukometašice na SP 2023

UVODNIK

Nastavak misije edukacije trenera _____ 03

IZ ZAJEDNICE TRENERA RSS

Obavezni regionalni seminari u Beogradu, Kragujevcu i Novom Bečeju _____ 04-07

AKTUELNO

Rukometnice Srbije se plasirale na SP 2023 _____ 08-09

INTERVJU BROJA (ČAVI SABATE)

Učite i prenosite znanje, to se uvek isplati u životu _____ 10-15

SKENER ("ORLOVI" NA SVETSKOM PRVENSTVU 2023)

Napredak vidljiv, na korak od kvalifikacija za Pariz _____ 16-21

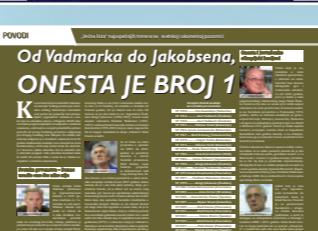
POSLE SVETSKOG PRVENSTVA ZA RUKOMETĀŠE

Danska super sila za istoriju _____ 22-27

POVODI

„Večna lista“ najuspešnijih trenera na svetskoj mapi _____ 28-31

STRUČNA TEMA

Korejska varijanta zonske odbrane 3:2:1 u rukometu _____ 32-41

STRUČNA TEMA

Odrana sedmeraca u rukometu _____ 42-47

Impresum

Osnivač i izdavač: Zajednica trenera Rukometnog saveza Srbije, Tošin bunar 272, 11070 Beograd ■ Telefon: +381 64 8827 283 ■ E-mail: treneri@treneri-rss.rs
Broj žiro računa: 160-480967-50 ■ Za izdavača: Jova Pavlov ■ Glavni urednik: Života Bogdanović

Tekstovi: Života Bogdanović i Novo Bojičić ■ Stručne teme: Stevan Kurbalija (EHF Master coach); Dragica Đurić (EHF Master coach)
Recenzent stručnih tema: dr Zoran Valdevit ■ Dizajn i prelom: Novo Bojičić ■ Foto: Ivica Veselinov/RSS, IHF, YouTube/Printscreen, Balkan-Handball.com, ARKUS liga, ZT RSS, Rafal Oleksiewicz / IHF SP 2013, Dragan Zabunović, Jerzy Stankowski / Wisla Plock

Elektronsko izdanje ■ Časopis izlazi tromesečno

Nastavak misije edukacije trenera

Početak 2023. godine doneo je novu dozu optimizma kada je srpski rukomet u pitanju. Rezultatski napredak seniorske reprezentacije na Svetskom prvenstvu u Poljskoj i Švedskoj gde je osvojeno 11. mesto, kao i iskorak šampion-skog sastava Vojvodine na međunarodnoj sceni u EHF Kupu, dali su novi vetrar u leđa kada je u pitanju srpski rukometni korpus. Uz dosta zanimljiva takmičenja u ARKUS ligi i plasman ženske reprezentacije Srbije na Svetsko prvenstvo 2023 kroz baraž sa Turkinjama, i na kraju izvoreno prvo evropsko klupsko finale posle devet godine novosadske Vojvodine, može se reći da su ljubitelji rukometa imali i imaju u čemu da uživaju u ovom periodu.

Što se tiče Zajednice trenera Rukometnog saveza Srbije, mi nastavljamo našu misiju edukacije trenera, ali i uticanja na promenu svesti o neophodnosti konstantnog individualnog usavršavanja naših članova i unapređenje svih procesa u kojima se današnji stručnjaci nalaze. Zato i Magazin 40x20, kao projekat započet u proleće 2019. godine, nastavlja tamo gde je stao zaokruživši svoj „olimpijski ciklus“ od četiri godine.

Ovog puta tekstovi, analize i stručne teme pronađite u PDF izdanju, a već za par meseci naredni broj koji će izaći uoči Centralnog seminara ZT RSS u Kragujevcu, moći ćete ponovo imati u rukama. U svakom slučaju, za one željne usavršavanja kroz dobijanje kvalitetnih informacija, vredno štivo stiže u kvartalnom ciklusu. Sve brojeve možete pronaći na sajtu Zajednice.

Inicijativa Zajednice trenera RSS za regionalnim povezivanjem, razmenom ideja i iskustava, naišla je na pozitivan odjak kod prijatelja iz drugih zemalja, tako da ćete u junu u Kragujevcu imati priliku i da se upoznate i porazgovarate sa kolegama iz regiona. Samim tim će i centralno okupljanje dobiti jednu novu notu.

Puno sreće u finišu sezone. ■

Obavezni regionalni seminari u Beogradu, Kragujevcu i Novom Bečeju

A

ktivnosti Zajednice trenera Rukometnog saveza Srbije u narednom period biće usmerene na organizaciji regionalnih seminara, drugih po redu, u Beogradu (28.maj), Kragujevcu (21.maj) i Novom Bečeju (14.maj). Prisustvo regionalnim seminarima je obavezno (ne postoji opravdanje za nedolazak), a s obzirom na njihove termine, ukoliko i dođe do propuštanja moguće je pohađanje na nekoj drugoj lokaciji.

Treneri mlađih kategorija imaju obavezu učešća na besplatnom (obaveznom) jednodnevnom seminaru 11.juna u Kragujevcu na kome će predavati profesor Vladimir Koprivica i Milan Petronijević.

Zajednica trenera Rukometnog saveza Srbije vrši i završne pripreme za organizaciju tradicionalnog Centralnog seminara koji će se održati u Kragujevcu od devetog do 11. juna. Pored centralnog seminara, biće održan i "refrešing" za nosioce Master coach licence.

Sertifikati sa svih seminara se preuzimaju lično od strane trenera po završetku istih.

Prijave za Centralni seminar su otvorene do 15. maja na obrascu koji je dostavljen svim trenerima putem e-mail adresa i dostupan na sajtu Zajednice i Fejsbuk stranici.

U Kragujevac će doći i delegacija Zajednice trenera Severne Makedonije koja je pozitivno odgovorila na našu inicijativu o neophodnosti regionalne saradnje, razmeni ideja i iskustava. Očekuje se i dolazak predstavnika Zajednice trenera Crne Gore, Federacije BiH i Republike Srbije.

INFORMACIJE O REGIONALNIM SEMINARIMA U MAJU

FAKULTET SPORTA I FIZIČKOG VASPITANJA

ulica Blagoja Parovića 156, Beograd

NEDELJA, 28. maj 2023. godine

PROGRAM SEMINARA

11:30 – 11:55 PRIJAVLJIVANJE (neophodno je prikazati ličnu kartu i potvrdu o uplati)

12:00 – 13:15 Uvodno-pripremni deo treninga u rukometu – 1. deo (Amfiteatar Branislav Pokrajac)

Predavač – Dr Marko Ćosić, docent na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Beogradu

13:30 – 14:45 Uvodno-pripremni deo treninga u rukometu – 2. deo (Amfiteatar Branislav Pokrajac)

Predavač – Dr Marko Ćosić, docent na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Beogradu

15:00 – 16:15 Metodski postupak obučavanja zonske odbrane 6:0 (Hala Fakulteta)

Predavač – Nikola Maksimović, trener

16:30 – 17:45 Napad na zonsku odbranu 6:0 (Hala Fakulteta)

Predavač – Nikola Maksimović, trener

17:50 ZATVARANJE SEMINARA – PODELA UVERENJA O PRISUSTVU

NAPOMENE:

Prisustvo na Seminaru (drugi od dva obavezujuća)

je OBAVEZNO za sve članove ZT RSS koji su prisustvovali 1. Regionalnom seminaru.

Kotizacija za Seminar iznosi 3.000,00 dinara i uplaćuje se na račun Zajednice trenera rukometnog saveza Srbije broj: 160-480967-50 sa naznakom: članarina za 2. Regionalni seminar trenera „BEOGRAD 2023-2“ (mogućnost gotovinskog plaćanja je isključena – sa sobom poneti potvrdu o izvršenoj uplati).

Na Seminar se pod istim uslovima pozivaju i svi ostali treneri, kao i budući treneri zainteresovani za sticanje stručnog zvanja u rukometu kao i oni koji su u postupku školovanja, čije će prisustvo takođe biti evidentirano. Cena članarine za regionalni seminar za trenere starije od 65 godina kao i za ostale prisutne koji nisu članovi Zajednice trenera je 1.000,00 dinara.

Treneri koji su prisustvovali 1. regionalnom seminaru, a ne prisustvuju drugom obavezujućem, regionalnom Seminaru, kao uslova za dobijanje licence povlači obavezu prisustovanja na Centralnom Seminaru „Savetovanje 2023“ (od 09.06.2023. do 11.06.2023. godine)

Mogućnost pravdanja izostanaka plaćanjem kazne je ISKLJUČENA.

Dodatne informacije možete dobiti na telefon 064/6184560 (Zoran Valdevit)

Organizator seminara – Zoran Valdevit

HTD „ŠUMARICE“ KRAGUJEVAC

ulica Desankin venac bb, Kragujevac

NEDELJA, 21. maj 2023. godine

PROGRAM SEMINARA

09:30 – 09:55 PRIJAVLJIVANJE (neophodno je prikazati ličnu kartu i potvrdu o uplati)

10:00 – 11:15 Metodski postupak obučavanja zonske odbrane 6:0 (hala)

Predavač – Jedoksić Slobodan, Master Coach

11:15 – 12:30 Napad na zonsku odbranu 6:0 (hala)

Predavač – Jedoksić Slobodan, Master Coach

12:30 – 13:30 – Ručak

13:30 – 14:45 Uvodno-pripremni deo treninga u

rukometu – 1. deo (konferencijska sala)

Predavač – Dr Ivana Bojić, redovni profesor na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Nišu

14:45 – 16:00 Uvodno-pripremni deo treninga u rukometu – 2. deo (konferencijska sala)

Predavač – Dr Ivana Bojić, redovni profesor na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Nišu

16:00 – 16:15 ZATVARANJE SEMINARA – PODELA UVERENJA O PRISUSTVU

NAPOMENE:

Prisustvo na Seminaru (drugi od dva obavezujuća) je OBAVEZNO za sve članove ZT RSS koji su prisustvovali 1. Regionalnom seminaru.

Kotizacija za Seminar iznosi 3.000,00 dinara i uplaćuje se na račun Zajednice trenera rukometnog saveza Srbije broj: 160-480967-50 sa naznakom: članarina za 2. Regionalni seminar trenera „KRAGUJEVAC 2023-2“ (mogućnost gotovinskog plaćanja je isključena – sa sobom poneti potvrdu o izvršenoj uplati).

Na Seminar se pod istim uslovima pozivaju i svi ostali treneri, kao i budući treneri zainteresovani za sticanje stručnog zvanja u rukometu kao i oni koji su u postupku školovanja, čije će prisustvo takođe biti evidentirano. Cena članarine za regionalni seminar za trenere starije od 65 godina kao i za ostale prisutne koji nisu članovi Zajednice trenera je 1.000,00 dinara.

Treneri koji su prisustvovali 1. regionalnom seminaru, a ne prisustvuju drugom obavezujućem, regionalnom Seminaru, kao uslova za dobijanje licence povlači obavezu prisustovanja na Centralnom Seminaru „Savetovanje 2023“ (od 09.06.2023. do 11.06.2023. godine)

Mogućnost pravdanja izostanaka plaćanjem kazne je ISKLJUČENA.

Dodatne informacije možete dobiti na telefon 0631024830 (Goran Veselinović)

Organizator seminara – Goran Veselinović

DOM KULTURE „NOVI BEČEJ“

ulica Trg oslobođenja bb, Novi Bečej

NEDELJA, 14. maj 2023. godine

Održani prvi regionalni seminari

U skladu sa odlukama Upravnog odbora Zajednice trenera Rukometnog saveza Srbije, tokom februara 2023. godine održani su prvi regionalni seminari. Lokacije su bile Leskovac (34 trenera), Kraljevo (37), Beograd (66) i Vrbas (102 trenera), a ukupan broj trenera koji su bili prisutni na seminarima je 239.

U broj prisutnih računaju se treneri koji su svojim potpisom potvrdili prisustvo na početku seminara, a ličnim preuzimanjem sertifikata po okončanju seminara potvrdili prisustvo na kompletom programu seminara.

Svi ostali koji su uplatili članarinu za seminar, a nisu ispunili gore navedene uslove nisu evidentirani kao treneri koji su prisustvovali seminaru. Sredstva koja su uplatili mogu im biti vraćena ili se računati kao rata za Centralni seminar u Kragujevcu na kome mogu nadoknaditi neprisustvo na prvom regionalnom seminaru. Samim tim nemaju obavezu prisustva na drugom regionalnom seminaru u maju.

PROGRAM SEMINARA

09:30 – 09:55 PRIJAVLJIVANJE (neophodno je prikazati ličnu kartu i potvrdu o uplati)

10:00 – 11:15 Uvodno-pripremni deo treninga u rukometu – 1. deo (konferencijska sala)

Predavač – Stefan Maričić, asistent na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Novom Sadu.

11:15 – 12:30 Uvodno-pripremni deo treninga u rukometu – 2. deo (konferencijska sala)

Predavač – Stefan Maričić, asistent na Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja Univerziteta u Novom Sadu.

12:30 – 13:30 – Ručak – Hotel „Tiski cvet“ – Trg Oslobođenja 1, Novi Bečej

13:30 – 14:45 Metodski postupak obučavanja zonske odbrane 6:0 (SRC Jedinstvo – Hala sportova)

Predavač – Elezović Uroš, trener

14:45 – 16:00 Napad na zonsku odbranu 6:0 (SRC Jedinstvo – Hala sportova)

Predavač – Elezović Uroš, trener

16:00 – 16:15 ZATVARANJE SEMINARA – PODELA UVERENJA O PRISUSTVU

NAPOMENE:

Prisustvo na Seminaru (drugi od dva obavezujuća)

je OBAVEZNO za sve članove ZT RSS koji su prisustvovali 1. Regionalnom seminaru.

Kotizacija za Seminar iznosi 3.000,00 dinara i uplaćuje se na račun Zajednice trenera rukometnog saveza Srbije broj: 160-480967-50 sa naznakom: članarina za 2. Regionalni seminar trenera „NOVI BEČEJ 2023-2“ (mogućnost gotovinskog plaćanja je isključena – sa sobom poneti potvrdu o izvršenoj uplati).

Na Seminar se pod istim uslovima pozivaju i svi ostali treneri, kao i budući treneri zainteresovani za sticanje stručnog zvanja u rukometu kao i oni koji su u postupku školovanja, čije će prisustvo takođe biti evidentirano. Cena članarine za regionalni seminar za trenere starije od 65 godina kao i za ostale prisutne koji nisu članovi Zajednice trenera je 1.000,00 dinara.

Treneri koji su prisustvovali 1. regionalnom seminaru, a ne prisustvuju drugom obavezujućem, regionalnom Seminaru, kao uslova za dobijanje licence, povlači obavezu prisustovanja na Centralnom Seminaru „Savetovanje 2023“ (od 09.06.2023. do 11.06.2023. godine)

Mogućnost pravdanja izostanaka plaćanjem kazne je ISKLJUČENA.

Dodatne informacije možete dobiti na telefon 0637794364 (Boris Žarković)

Organizator seminara Boris Žarković ■

Veče za nezaborav na Banjici

Ženska reprezentacija Srbije nastavlja kontinuitet učestvovanja na velikim takmičenjima. Najbolje srpske rukometnice nastavljaju niz igranja Evropskih ili Svetskih prvenstava, započet 2012. godine, a na tom putu selekcija Turske u baražu za SP 2023 nije bila dostojan rival. Izabranice selektora Uroša Bregara nagovestile su lepo beogradsko veče u SC „Voždovac“ na Banjici trijumfom u prvom meču baraža u turskom Giresunu 33:24.

Pred 2.500 navijača svih uzrasta u beogradskom hramu rukometnog sporta, Srpskinje su bile ubedljive 33:25 (16:15) i tako izborile vizu za takmičenje koje će biti održano od 29. novembra do 17. decembra u Norveškoj, Danskoj i Švedskoj sa finalnim danom u čuvenom „Boksenu“ u Herningu pred 15.000 navijača.

Utakmicom odigranom na Banjici od dresa reprezentacije oprostile su se Kristina Liščević, Jovana Stoiljković, Jelena Lavko, Kristina Graovac i Tamara Radojević. Trojka Liščević – Lavko – Stoiljković,

bila je deo medaljne generacije sa Svetskog prvenstva 2013. godine u Beogradu kada je pred 20.000 gledalaca osvojena srebrna medalja.

Zahvalio bih se svima koji su došli na Banjicu i pomogli nam da se u sjajnoj atmosferi plasiramo na Svetsko prvenstvo. Nismo prikazali dobru igru u prvom poluvremenu, ali smo u drugom poluvremenu podigli nivo igre i pokazali šta znamo. Dobra odbrana i kontranapadi doprineli su ovakvom rezultatu i drag mi je što smo pobedom završili ovaj kvalifikacioni ciklus. Bilo je emotivno, na najbolji mogući način ispratili smo igračice koje su odigrale poslednji meč za Srbiju i hvala im za sve što su uradile za državni tim – poručio je selektor i potom se osvrnuo na šampionat sveta koji se igra krajem godine: – Imamo vremena do Svetskog prvenstva, ali ne previše. Plan i program smo napravili i sigurno je da ćemo na šampionat otići sa najboljim mogućim sastavom koji budemo imali na raspolaganju. Rezultat će zavisiti od mnogo različitih faktora, ali smo ovim plasmanom već postigli uspeh – zaključio je Bregar. ■

Učite i prenosite znanje, to se uvek ispłati u životu

Bez sumnje jedan od trenera čije se postignuće najviše vrednuje u evropskom rukometu u sezoni 2022/2023 nakon uspeha koji je napravio sa svojim klubom, Vislom iz Plocka, Ćavi Sabate, bio je gost sašavnik magazina 40x20 u rubrici „intervju“. Španski stručnjak koji je više od 10 godina na najvećoj sceni, vodio je mađarski Vesprem do brojnih trofeja i finala EHF Lige šampiona 2016, a sa Vislom je dva puta stizao do finalnog turnira EHF Lige Evrope, što bi mogao da ponovi i u najkvalitetnijem takmičenju ove sezone. Eliminacijom francuskog Nanta u osmini finala, poljski vicešampioni će se nameriti na nemački Magdeburg u četvrtfinalu, borbi za finalni turnir u Kelnu.

Četrdesetsedmogodišnji stručnjak ima i reprezentativno iskustvo. Sa reprezentacijom Mađarske dolazio je do četvrtfinala Svetskog prvenstva 2017, a u poslednjih godinu dana sedi na klupi selekcije Češke sa kojom je nadomak plasmana na EHF EURO 2024 u Nemačkoj.

Pričamo sredinom aprila 2023. godine. Da li ste očekivali da ćete biti u ovakvoj poziciji u ovom trenutku sezone?

Iskreno, ne. Naš cilj je bio da se plasiramo u nokaut fazu, a i to se više moglo podvesti pod želju, a ne pod moranje. Poslednje dve sezone smo igrali EHF Ligu Evrope i samim tim je u sastavu mnogo igrača koji nemaju iskustvo igranja najkvalitetnijeg takmičenje koje je daleko kvalitetnije i napornije. U drugom delu sezone smo požnjeli ono što smo posejali u prvom. Vratili su se i neki povređeni igrači. Sve to je donelo efekat koji smo napravili.

Preduslov za sve je kontinuitet. Ovo vam je peta sezona na klupi poljskog tima. Stigao je i trofej Kupa Poljske, sve ste bliži nepričekanom Kielceu u poslednjih 10 godina, u Evropi rezultati su sve bolji...

Jedna stvar je veoma važna. Kontinuitet. Sa njima ide pasija. Jako je važno da možemo da radimo iz godine u godinu. Rasli smo prirodno, išli korak po korak. Igrati protiv velikog rivala kakav je Kielce svih ovih godina samo nas je činilo boljim timom. Nakon igrača na Final4 turniru Lige Evrope cilj je bio da se vratimo u Ligu šampiona. Imamo nešto više iskustva, kompetitivniji smo, psihološki zrelijiji, sve je to uticalo da se napravi ovaj iskorak kakav je napravljen.

U četvrtfinalu vas čeka nemački šampion Magdeburg, koga ste u regularnom delu sezone uspeli da pobedite u Plocku...

U TOP 8 nema slabih ekipa. Svi su veoma kvalitetni, a znamo koliko je to Magdeburg. Pobedili smo ih golom razlike, ali ovo će biti drugačiji mečevi, na sve ili ništa. Favoriti su, jedan od najboljih timova na svetu, ali i mi smo tu, probaćemo da ih iznenadimo. Znamo da je rukometna istorija puna iznenadenja, zašto ovo ne bi bilo još jedno? Probaćemo, tim ima samopouzdanje, u dobrom smo momentu. Stavićemo ih pod pritisak, u rukometu je sve moguće.

Sastav Visle je miks raznih škola i uticaja. Poljski tim, trener Španac, ima dosta Balkanaca, Rusa, čak i Japanac je deo tima...

Miks je u skladu sa budžetom i mogućnostima na tržištu. To je i stil koji želimo da implementiramo. Jedna stvar je šta hoćeš, a druga šta možeš. Ovo je bilo u skladu sa našim mogućnostima. Svake godine smo u mogućnosti da dovedemo bolje igrače, jer smo prepoznati kao sredina gde mladi momci rastu i prave odskočnu dasku za dalje. Nadam se da ćemo ih jednog dana i zadržavati. Imamo jakog sponzora, stabilnost finansijskih i organizacijskih, menadžment radi dobro i nadam se da ćemo napraviti korak više da zadržimo top igrače što sada nije moguće.

.....

Kako biste opisali stil igre Visle?

Naša najveća snaga je odbrana. Možemo da igramo u dosta raznih sistema. Ima igrača koji su dugo ovde, imamo disciplinu u napadu, znamo šta igramo i protiv koga, kako se adaptiramo na rivale. Mi skrivamo slabe tačke koje imamo. Imamo ambiciju, igrači su mлади, borimo se 60 minuta.

Čini se da vam „balkanska krv“ daje poseban pečat...

Volim da imam Balkance u ekipi, oni su najveći takmičari u rukometu. U mom timu imam dosta Balkanaca, imamo i miks Poljaka, Španaca, ali momci sa vaših prostora daju notu takmičarskog koja pomaže timu da raste. Ne daju na sebe, to je veoma

Volim da imam Balkance u ekipi, oni su najveći takmičari u rukometu. U mom timu imam dosta Balkanaca, imamo i miks Poljaka, Španaca, ali momci sa vaših prostora daju notu takmičarskog koja pomaže timu da raste

bitno. Daju nam posebnu snagu. U timu svako ima svoju rolu. Terzić, Šušnja i Krajevski kontrolisu sistem u odbrani, a i Tin Lučin je napravio veliki korak kao mlad igrač koji napreduje u oba pravca. Niko Mindegia je veoma važan jer razume sistem igre u napadu. Žitnjikov može da igra u raznim sistemima. Svako ima svoje mesto. Ne možemo da priuštimo worldclass igrače, zato je naša snaga tim.

Kakvo vam je iskustvo sa srpskim igračima?

Veoma pozitivno, veliki radnici, takmičari, veliki karakteri, to je u sportu jako bitno. Temperament-

ni su, nekada to napravi malo i problema ali na kraju to je način da rastete svaki dan. Profesionalci, daju 200%, to je potrebno klubu kakav je naš, gde ne sme biti opuštanja.

Deo stručnog štaba Vesprema ste postali 2012. godine i od tada ste na velikoj sceni, kao trener i selektor. Koliko se rukomet promenio u poslednjih 10 godina?

Promenio se puno. Mnogo više reprezentacija je na višem nivou, puno je taktike, fizička priprema je još bitnija, sada smo zavisni od toga. Rola pivotmena se promenila, pravi prostor za bekove, sve se više igra 1 na 1, trči se puno. Manje je situacija 2 na 2 i igranja sa pivotmenom. U drugom smeru, ja sam se puno promenio, učio sam od svakoga, sada gledam stvari drugačije nego pre 10 ili 5 godina. Rukomet se menja, ali i ja se menjam.

Da li sebe možete okarakterisati kao „tipično španskog trenera“?

Naravno, uticaji postoje. Na kraju krajeva, kako je Toni Đerona rekao na vašoj HandballTalk konferenciji u Beogradu „Španci nisu svi isti. Razlika je u tome što se adaptiramo na igrače kakve imamo u datom momentu. Kada pravite projekat morate da razumete mnogo više od rukometa, celokupan sport, život. Kao trener pokupio sam uticaje raznih škola, morao sam stalno da učim od trenera, igrača, tražim bolje ideje. I kada trenirate sa klincima dobijate neke ideje. Adaptiramo se mogućnosti-

ma igrača, jer na kraju svake priče suština je da su igrači iznad sistema.

Đerona i Srbija? Kako vam se čini taj spoj?

Radi odličan posao. U nekom periodu bilo je malo teže, posle EURO 2012 niste imali rezultate. U poslednje dve-tri godine igrači su se vratili u nacionalni tim, zajedno su, ideje su jasne, svi se bore. Uvek je Srbija imala puno dobrih igrača, ali često

.....

Uvek je Srbija imala puno dobrih igrača, ali često bez jasne ideje šta i kako treba da se radi. Sada svi igraju i imaju jasno određene uloge. Postoji tim i ako me pitate, tim koji ima veliku budućnost

bez jasne ideje šta i kako treba da se radi. Sada svi igraju i imaju jasno određene uloge. Postoji tim i ako me pitate, tim koji ima veliku budućnost.

Sa Mađarskom ste stigli do četvrtfinala SP 2017 eliminisavši prethodno aktuelne olimpijske šampione Dance. Šta želite sa Česima?

Srećan sam da mogu da radim sa njima. Veliki su ratnici, imamo mlade dobre igrače. Ljudi u Savezu su sa nogama na zemlji, gledaju dugoročno, žele rezultat da dođe postepeno i prirodno. Nismo još na EP, ali progres je veliki, 100% igrača veruju u sistem i u stvari koje radimo. Posao Federacije je jasan, imamo dosta mlađih igrača, imamo ambiciju, naša realnost je da nekoga ponekada iznenadimo.

Nismo spremni kao ekipa da na dugačkim januarskim turnirima pobedujemo u kontinuitetu, ali možemo bilo koga da iznenadimo, što je pokazala kvalifikaciona utakmica sa Islandom koji je jedan od najboljih na svetu. Nije realno pričati o medaljama, ali da rastemo i pravimo iznenadenja, to sigurno možemo i hoćemo.

Kako stati na put Dancima, trostrukim svetskim šampionima?

Svi imaju mane, ali oni imaju mnogo više kvaliteta nego mana. Imaju mnogo igrača u optičkoj, kada je jedan povređen ulazi mlađi koji igra na istom nivou. Imaju strašne mlađe kategorije, to smo videli na prethodnom takmičenju kada je bilo koji igrač bez iskustva mogao da zameni svetsku zvezdu na svojoj poziciji. Biće veoma teško skinuti ih, ali teško je i držati ovakav nivo. Ono što volim u rukometu je što mnogo više nacija igra rukomet. Nekada su razlike bile veće, sada to nije slučaj. Pogledajte Holandiju i njihov progres u prethodnih 5-6 godina. Pobedili su Hrvatsku, to je dobro za rukomet. Biće teško Dancima da drže nivo. Francuska, Norveška, Španija, puno je timova koji su blizu i u jednoj utakmici se sve može desiti. Danska je veliki tim sa velikim trenerom.

Sa 40 godina bili ste nadomak vrha, vodili Vesprem u onom čuvenom finalu sa Kielceom, koji su Poljaci dobili neverovatnom serijom u poslednjih 15 minuta koja je nadoknадila vaših +9. Da li nekada stanete ispred ogledala i kažete „Ćavi, vraticeš se samo jednog dana“?

Slušajte, to je moj cilj. Vraćam se svake godine u Lankses Arenu, ali na tribine. Sada hoću da se vratim na teren. To je veliki događaj, fantastičan, želim da igram finale još jednom. Ambiciozan sam, radim svaki dan, učim svaki dan, nisam trener iz 2016. godine. Gledao sam tu utakmicu puno puta, desi se, to je sport. Nisam imao iskustva za takvu poziciju u tom momentu. Odigrali smo fantastičnu sezonu, sve je bilo sjajno do 45. minuta finala. Gledajući utakmicu, doneo bih drugačije odluke. Siguran sam da bih sa ovim iskustvom i znanjem osvojio tu titulu.

Kako je tekla vaša trenerska karijera?

I dok sam aktivno igrao radio sam sa decom, boravio na kampovima. I sada radim sa decom svakog leta, organizujem Kamp sa Laslom Nađom. Prestao sam 2004. godine, bio sam mlađ i dobio priliku da

radim u jednom ASOBAL klubu. Studirao sam, volim rukomet, to je moja pasija, uvek sam želeo da se nađem u ulozi trenera, ali nikada nisam razmislio o ovom nivou. Desilo se, ušao sam u svet profesionalnog rukometa, neke stvari su se promenile i drag mi je da sam krenuo ovim putem.

Kakva je budućnost našeg sporta?

Rukomet se brzo menja. Sve je brži, pravila to promovišu i vidim da će se taj proces samo nastavljeni. Fizička priprema je sve dominantnija. Igra sa pivotmenom je bogatija, ali sve manje igrača to koristi. Više je situacija 1 na 1. Sve će važnije biti da bekovi igraju u oba pravca, izbegavaće se izmene napad-odbrana. Ono što mi se ne sviđa kod ovog

Ono što mi se ne sviđa kod ovog ubrzanog rukometa je to što se zanemaruje odbrana.

Gledamo utakmice sa 35-40 golova, ko postigne više, a ne ko primi manje. Odbrana je isto jedna spektakularna stvar

ubrzanog rukometa je to što se zanemaruje odbrana. Gledamo utakmice sa 35-40 golova, ko postigne više, a ne ko primi manje. Odbrana je isto jedna spektakularna stvar. Lično volim taj segment igre i ne mogu da razumem rukomet bez odbrane, međutim, to je trenutni pravac u kome idemo.

Vaša poruka mlađim trenerima?

Imati pasiju, učiti svakog dana od svakoga, potruditi se da prenosite znanje. Uvek se to vratiti u sportu i životu. Živeti u interakciji, pomagati i slušati jer od svakoga može da se nauči. To je ono što čini moje iskustvo i što je moj predlog mlađima – zaključio je Ćavi Sabate ekskluzivno za magazin 40x20. ■

Napredak vidljiv, na korak od kvalifikacija za Pariz

Svetsko prvenstvo 2023 u Poljskoj i Švedskoj ostaće upamćeno po tome da se reprezentacija Srbije vratila u grupu selekcija koja konkuriše za visok plasman posle nekoliko godina tavorenja. Četiri pobeđe i dva poraza od timova vrhunske klase kakvi su Nemačka i Norveška, a nakon perioda u kome reprezentacije nije bilo na svetskim smotrama, s obzirom da se "orlovi" nisu kvalifikovali za Svetsko prvenstvo 2015 u Kataru, Svetsko prvenstvo 2017 u Francuskoj i prošlo SP 2021 u Egiptu, a da su na SP 2019 u Nemačkoj i Danskoj završili u "Prezident kupu" kao osamnaesta selekcija planete, govori da je napredak napravljen.

U konačnom plasmanu je osvojeno 11. mesto što neće biti dovoljno da se Srbija preko plasmana u Katovicama nađe u olimpijskim kvalifikacijama, ali

ostaje realna šansa da Toni Đerona i njegovi izabranici do prilike za plasman u Pariz 2024 dođu preko narednog Evropskog prvenstva 2024 u Nemačkoj, gde se dele dve vize po najboljem plasmanu za one timove koji to nisu ostvarili u Poljskoj i Švedskoj. Poslednji put reprezentacija Srbije nastupala je na Olimpijskim igrama u Londonu 2012. godine pod palicom selektora Veselina Vukovića.

Najbolji plasman unazad 10 godina

Jedanaesto mesto je ujedno i najbolji plasman selekcije na Svetskim prvenstvima i uopšte velikim takmičenjima od Svetskog prvenstva u Španiji 2013. godine kada je zauzeta deseta pozicija nakon ciklu-

sa u kome je osvojeno evropsko srebro u Beogradu i učešće na Olimpijskim igrama 2012 u Londonu. Deset godina je bilo potrebno i da "orlovi" savladaju neku od evropskih selekcija na interkontinentalnim takmičenjima. U poslednjem meču na turniru koji je ujedno bio i borba za treće mesto u grupi glavne faze savladana je vrlo dobra selekcija Holandije 32:30.

Nastupi Srbije (SCG) na svetskim prvenstvima

1997.	Deveto mesto
1999.	Treće mesto
2001.	Treće mesto
2003.	Osmo mesto
2005.	Peto mesto
2007.	Bez učešća
2009.	Osmo mesto
2011.	Deseto mesto
2013.	Deseto mesto
2015.	Bez učešća
2017.	Bez učešća
2019.	18. mesto
2021.	Bez učešća

Đerona: Usmeravati mlade igrače ka razvoju brzine i snage

Bilo je ovo drugo veliko takmičenje na klupi reprezentacije Srbije za Španca Tonija Đeronu. Predstavljen na Vidovdan 2020. godine, Španac je rezultatski pomerio "orlove" u dve i po godine rada, a kruna svega trebalo bi da bude Evropsko prvenstvo 2024 za koji je reprezentacija gotovo pa plasirana s obzirom da posle četiri kola kvalifikacija ima tri pobeđe u konkurenciji Norveške, Slovačke i Finske:

Postigli smo određen napredak, ali nedovoljan za nešto veće. Izgubiti golom razlike od Nemačke i tri od Norveške nije sramota. Pobedili smo sve ostale ekipe, ali nismo bili spremni da se borimo za veće ciljeve. Ne smemo zaboraviti istoriju ove ekipe. Iako imamo igrače koji su u svojim tridesetim, neki koju godinu manje, oni nisu navikli da sa reprezentacijom igraju utakmice na ovom nivou i to je ono što ovaj tim treba da nauči. Takođe, tu su mladi igrači koji svojom igrom ozbiljno pretenuju da u budućnosti imaju veću ulogu kao što su Stefan Dodić i Marko Milosavljević. Nadam se da ćemo se izboriti za naredno Evropsko

28th IHF Men's World Championship 2023
Poland & Sweden

Cumulative Statistics

SRB - Serbia
After 6 matches

Players	MP	Shots						Offence		Defence		Punishments			TP			
		G/S	%	6m	Wing	9m	7m	FB	BT	EG	AS	TO	ST	BS		YC	2Min	RC
1 BOMASTAR Milan	2																32:18	
3 VORKAPIĆ Vuksan	6	15/18	83	3/3	6/8	1/1		5/5	0/1	1	2							2:08:02
6 BORZAS Uroš	6	9/15	60	1/4	0/1	6/8		1/1	1/1	7	6	2	1	2				1:42:33
11 ABUTOVIĆ Ilija	6									1		3	4	6				3:07:34
17 RADIVOJEVIĆ Bogdan	6	25/32	78	2/2	11/16		9/9	2/4		1/1	2	5	2					3:16:48
19 ILIĆ Nemanja (C)	6	21/26	81	2/3	5/7		11/13	2/2		1/1	2	4						2:53:00
20 PECHMALBEC Dragan	6	16/21	76	15/20						1/1	9	4	1	1	1	5	1	3:46:53
21 ILIĆ Vanja	6	8/10	80	1/2	3/4		1/1	3/3		2		3						2:26:12
23 VEJIN Predrag	2	3/4	75	1/1		1/2			1/1	4	1							42:19
24 KUKIĆ Lazar	6	14/19	74	6/8	4/6		1/1	3/4		16	11							2:19:59
29 POPOVIĆ Ivan	2											1						35:52
30 NIKOLIĆ Jovica	2	2/3	67	1/2			1/1											10:43
33 MARSENIC Mijajlo	6	19/25	76	19/22		0/2		0/1		5	1	7		4	1			2:50:29
36 ORBOVIĆ Milos	6	19/34	56	8/14	9/17		2/2	0/1		24	4	1	1	2				3:38:55
39 MILOSAVLJEVIĆ Marko	6	15/16	94	6/7	1/1	5/5		1/1	1/1	3	2	1	1	1	3			2:59:59
40 DODIĆ Stefan	6	5/8	63	0/2	2/3		1/1	2/2		18	7	1						1:29:04
44 ĐORDIĆ Petar	6	20/39	51	6/14	14/25					11	3							2:16:14
76 CUPARA Vladimir	6									2								2:28:57
96 MILOSAVLJEVIĆ Dejan	4																	2:34:09
Bench/Team										1								
Totals		191/270	71	71/104	26/37	42/69	21/23	18/21	10/13	3/3	107	50	14	15	3	23	3	

Goalkeepers	Total Shots		6m Shots		Wing Shots		9m Shots		7m Shots		Fast Breaks		Breakthroughs	
	S/S	%	S/S	%	S/S	%	S/S	%	S/S	%	S/S	%	S/S	%
1 BOMASTAR Milan	7/28	25	5/19	26			1/3	33	1/2	50	0/2	0	0/2	0
76 CUPARA Vladimir	20/87	23	9/28	32	3/17	18	4/16	25	2/8	25	2/8	25	0/10	0
96 MILOSAVLJEVIĆ Dejan	34/108	31	17/41	41	5/23	22	6/8	75	1/12	8	2/11	18	3/13	23
EG	6													
Totals	61/229	27	31/85	35	8/40	20	11/27	41	4/22	18	4/22	18	3/25	12

Team Shots	Goals	Saves	Missed	Post	Blocked	Total	%	Played
6m Shots	71	20	9	2	2	104	68	PR ALG 36 - 27
Wing Shots	26	7	1	3		37	70	PR GER 33 - 34
9m Shots	42	13		5	7	69	61	PR QAT 34 - 24
7m Shots	21	1	1			23	91	MR NOR 28 - 31
Fast Breaks	18	2	1			21	86	MR ARG 28 - 22
Breakthroughs	10	2	1			13	77	MR NED 32 - 30
Empty Goal	3	N/A				3	100	
Totals	191	45	15	10	9	270	71	

Number of Attacks: 304, Scoring Efficiency: 63%

prvenstvo i uz dodatnih godinu dana rada zajedno, biti u stanju da odemo korak dalje – rekao je Toni Đerona posle Prvenstva i podvukao:

Pre sledećeg velikog prvenstva imaćemo ponovo samo dve do tri nedelje za pripremu i zato je važno da igrači koji konkurišu za reprezentaciju individualno urade više i da se ne štede u svojim klubovima. To sam im rekao i posle utakmice sa Holandijom u svlačionici, da njihovim telima i psihi trebaju jake utakmice što je češće moguće jer za takmičenja koja traju dugo kao što je Svetsko prvenstvo to može da napravi razliku. Zamislite da sada, umesto što se vraćamo kući moramo da igramo četvrtfinale? Naravno da bi ekipa kroz srce, želju i motivaciju pronašla snagu za sve do kraja, ali je potrebno to moći i kada to nije slučaj.

Španski stručnjak je kao zaključak izveo sledeće:

Ono što je jasno jeste da je rukomet postao jako brz sport. Sve je teže ekipama koje koriste jednu

grupu igrača u odbrani i drugu u napadu zbog tempa koji je nametnut. Takođe, ekipama su potrebiti igrači koji su fizički u jako dobroj formi. U prvenstvu Srbije treba takođe usmeravati mlade igrače koji imaju reprezentativni potencijal da što više rade na brzini i snazi. Holandija je jako dobar primer za to. Jako je lepo videti ih kako igraju, sa puno brzih akcija, lažnih finti, "cepelina". Takva igra može dovesti i do velikog broja izgubljenih lopti, ali čini naš sport atraktivnim za gledanje – zaključio je Đerona.

Deset debitantata na svetskim prvenstvima

Reprezentacija Srbije postizala je ukupno 31,83 golova po utakmici na Svetskom prvenstvu (ukupno 191). Srpska odbrana primala je u pro-

sekut 28 golova na šest mečeva šampionata. Golmanska trojka Milosavljević – Cupara – Bomaštar beležila je 27% odbrana po utakmici. Najbolji strelec u nacionalnom dresu bili su krilni igrači, Bogdan Radivojević (25) i Nemanja Ilić (21), a pratio ih je levi bek Petar Đordić (20). Najbolji procenat šuta imao je debitant na Svetskim prvenstvima Marko Milosavljević sa samo jednim promašajem (15/16).

Najviše vremena na terenu proveo je pivotmen Dragan Pešmalbek (3 sata i 46 minuta), u proseku nešto više od 37 minuta po meču. Pratio ga je desni bek Miloš Orbović (3:39) sa minutom manje u proseku (36). Najkraći nastup imao je maliroznji Jovica Nikolić. Desni bek Veclara morao je zbog povrede da završi svoje prvo Svetsko prvenstvo posle samo 10 minuta i 43 sekunde.

Po prvi put je na Svetskom prvenstvu igralo čak

10 igrača iz sastava koji je poveo Toni Đerona. Po treći put na najvećoj smotri nastupili su Nemanja Ilić, Bogdan Radivojević i Mijajlo Maršenić, koji su svoj debi imali u Saragosi na Svetskom prvenstvu 2013.

Mečevi Srbije na SP 2023

SRBIJA – ALŽIR 36:27 (16:13)

SRBIJA: Bomaštar, Cupara, N. Ilić 4, V. Ilić 2, Kukić, Dodić 2, Đordić 8, Borzaš 2, Milosavljević, Orbović 1, Vejin 3, Radivojević, Vorkapić 4, Abutović, Maršenić 9, Pešmalbek 1

ALŽIR: Naim 3, Helal 1, Hišem 4, Nori Selim 4, Kabeš 2, Kuri 1, Abdelkader 2, Arib 5, Ajub 4, Kermuš 1

.....

SRBIJA - NEMAČKA 33:34 (17:19)

SRBIJA: Bomaštar 4 odbrane, Cupara 4 odbrane – N. Ilić 5, V. Ilić, Kukić 7, Dodić 1, Đordić 2, Borzaš 1, Milosavljević 2, Orbović 5, Vejin, Radivojević 5, Vorkapić, Abutović, Marsenić 2, Pešmalbek 3

NEMAČKA: Volf 2 odbrane, Birlem 9 odbrana – Knor 4, Mertens 7, Štajnert 3, Hefner 4, Gola 6, Kolbacher 4, Veber 2, Grecki 1, Damke, Druks, Ernst, Koster 3, Embenge, Vicke

SRBIJA-KATAR 34:24 (17:14)

SRBIJA: Milosavljev, Cupara, N. Ilić 3, V. Ilić 2, Kukić 2, Dodić, Đordić 4, Borzaš 3, Milosavljević, Orbović 1, Vejin, Radivojević 7, Vorkapić 6, Abutović, Marsenić 4, Pešmalbek 2

Katar: Madade 5, Kapote 1, Memišević 1, Tarek 5, Ali 5, Hasalaba 1, Heibl 3, Šebel 3

TABELA: 1. Nemačka 6 bodova, 2. Srbija 4, 3. Katar 2, Alžir 0.

NORVEŠKA - SRBIJA 31:28 (14:17)

NORVEŠKA: Severs (četiri odbrane), Aga, Sagsen 5, Barthold 5 (3), Overjordet, Overbi 2, Toft, Bjornsen 2, Gulerud 5, Johansen 2, O'Saliven 2, Rajnkind, Guliksen, Blonc 4, Abelvik Red 4, Bergerud (šest odbrana).

SRBIJA: Cupara (jedna odbrana), Vorkapić, Borzaš, Abutović, Radivojević 5 (2), N. Ilić 3 (3), Pešmalbek 2, V. Ilić, Kukić 2, Nikolić 3, Marsenić 2, Orbović 5, Milosavljević 1, Dodić, Đordić 4, Milosavljev (9 odbrana).

SRBIJA - ARGENTINA 28:22 (12:10)

SRBIJA: Cupara (četiri odbrane), Vorkapić 2, Borzaš 2, Abutović, Radivojević 6 (5), N. Ilić 2, Pešmalbek 2, V. Ilić 3, Kukić 2 Popović, Marsenić 1, Orbović 4, Milosavljević 3, Dodić 1, Đordić, Milosavljev (sedam odbrana).

ARGENTINA: Masijel (jedna odbrana), Pizaro, Vajnstajn, D. Simonet 3, P. Simonet 1, Moskarijelo

1, Lombardi 9 (3), Karo ,1, P. Martinez, R. Martinez 5 (2), Sangijani, Parker 1, Kazanova, Barselo, Bonano, Bar 1 (4 odbrane, sedmerac).

SRBIJA - HOLANDIJA 32:30 (15:17)

SRBIJA: Cupara (jedna odbrana, sedmerac), Vorkapić 2, Borzaš 1, Abutović, Radivojević 2, N. Ilić 4 (3), Pešmalbek 5, V. Ilić 1 (1), Kukić 1, Popović, Marsenić 1, Orbović 3, Milosavljević 9, Dodić 1, Đordić 1, Milosavljev (11 odbrana, sedmerac).

HOLANDIJA: Ravensbergen 1 (četiri odbrane), Stavast 4, Ten Velde 3 (1), Šonaker, Kojman 1, Slojters 1, Stejns 3, Benganem 1, Šagen 2, N. Verstajnen, Adams, Bumhofer 1, Smits 6 (2), Jansen, Bajens 7, A. Verstajnen (četiri odbrane)

TABELA: (dve reprezentacije izborile plasman u četvrtfinale): 1. Norveška 10 bodova, 2. Nemačka 8, 3. Srbija 6, 4. Holandija 4, 5. Argentina 2, Katar 0. ■■■

Jednom nogom na Evropskom prvenstvu

Martovska EHF nedelja donela je i nove okršaje sa selekcijom Norveške. Bila je to prilika da se "orlovi" osvete za poraz na Svetskom prvenstvu koji ih je ostavio bez šanse za četvrtfinale i to su braća Ilić, Radivojević i drugovi učinili na najspektakularniji mogući način. Gol Uroša Borzaša u poslednjoj sekundi označio je skidanje još jednog velikog skalpa od strane ove generacije srpskih rukometara, koji su prethodno savladavali selekcije poput Francuske ili Slovenije. Na veliku radost 4.000 navijača u novosadskom "SPENS-u", Srbija je došla do vredne pobeđe 25:24 (12:14).

U revanšu par dana kasnije, u okviru četvrtog kola kvalifikacione grupe, Norvežani su se revansirali sa kamatom – 35:25 (17:12). Bez obzira što je borba za prvo mesto u grupi najverovatnije izgubljena, najbolji srpski rukometari gotovo izvesno su izborili plasman na Evropsko prvenstvo 2024 koje će se u januaru sledeće godine održati širom Nemačke.

Nismo imali pravi stav danas, nismo bili dovoljno fokusirani. Ovo je bio potpuno drugačiji meč u odnosu na Novi Sad. Previše je emocija bilo u četvrtak, pripremao sam momke na potpuno drugačiji meč danas, ali smo nažalost odigrali verovatno i najlošiji meč od kako sam preuzeo ekipu. Osim debitantskog nastupa Nikole Zečevića, gotovo da nema pozitivnih elemenata na koje bih se osvrnuo. Nedopustivo je da posle onakve pobeđe odigramo ovako u revanšu i ovom prilikom se izvinjavam svim srpskim navijačima – poručio je katalonski stručnjak a potom se osvrnuo na naredne akcije:

Pokušaćemo da analiziramo ovaj meč i izvučemo pouke za naredne utakmice u kvalifikacijama. Za pet nedelja ćemo ponovo biti na okupu i nadam se da ćemo na na utakmicama sa Finskom i Slovačkom obezbediti kartu za Evropsko prvenstvo – bio je jasan Đerona nakon dvomeča sa Norvežanima.

Ostaju mečevi sa Fincima u gostima (27. april) i Slovačkom u Novom Sadu tri dana kasnije (30. april) koji bi trebalo da budu stvar formalnosti. Na Evropskim prvenstvima reprezentacija Srbije je redovan učesnik od EHF EURO 2010 u Austriji.

TABELA: 1. Norveška 6 bodova, 2. Srbija 6, 3. Slovačka 2, 4. Finska 2.

Danska super sila za istoriju

Svetsko prvenstvo za muškarce, 28. po redu, održano je u januaru u Poljskoj i Švedskoj. Finalni turnir 32 najbolje reprezentacije sveta održan je u dve države što je princip koji je uveden po prvi put od strane Međunarodne rukometne Federacije na Svetskom prvenstvu 2019. godine u Nemačkoj i Danskoj. Praksa koja često ne nailazi na odobravanje rukometne publike i medija zbog velikih troškova praćenja turnira, bilo kako bilo, biće nastavljena na Svetskom prvenstvu 2025 kome će domaćini biti Danska, Norveška i Hrvatska.

Prvenstvo u devet gradova

Turnir koji se odigrao od 11. do 29. januara održan je u devet gradova, pet švedskih i četiri poljska. Arene u kojima su odigravani mečevi bile su kapaciteta od 4.500 mesta u poljskom Plocku do 23.000 koliko je navijača gledalo finalni meč između dve supersile Danske i Francuske u Tele2 Areni u Stokholmu. Čak šest dvorana imalo je kapacitet veći od 10.000 sedišta što dovoljno govori o infrastrukturnim potencijalima najvećeg rukometnog turnira u ovom olimpijskom ciklusu, a koji će biti nadmašen u svim brojkama već na Evropskom prvenstvu 2024 koje organizuje Nemačka. Kumulativni broj gledalaca u svim dvoranama bio je 618.112 (5.519 po utakmici), a postignuto je 6.555 golova na 112 mečeva (59 po utakmici).

Danski uspeh za anal – zlatni „het-trik“

Reprezentacija Danske ostvarila je rezultat kakav se ne pamti u istoriji Svetskih prvenstava. Nikolaj Jakobsen je postao trener sa tri svetska zlata u nizu od 2019. godine, a Danci jedina nacija kojoj je to pošlo za rukom u rukometu. Mikel Hansen, Matias Gidsel, Niklas Landin i ostale svetske zvezde na putu do novog pehara savladale su Belgiju 43:28, Bahrein 36:21 i Tunis 34:21 u prvoj grupi, a u borbi za četvrtfinale pao je Egipat 30:25, Sjedinjene

Američke Države 33:24, dok je jedina neporažena ostala Hrvatska posle sjajnog meča – 32:32.

Kada je to najpotrebniye, Danci su demonstrirali silu koju su prvo osetili Mađari 40:23 u četvrtfinalu i Španci u borbi za finale 26:23. Koliko je zapravo moćna ova generacija danskog rukometata, ali i ona koja dolazi predvođena Simonom Pitlikom i Matiasom Gidselom, videlo se u finalu, u kome selekcija Francuske nije mogla da izdrži u neverovatnom ritmu momaka u crvenim dressovima – 34:29. U borbi za zlato bekovska trojka Lauge (10), Pitlik (9) i Gidsel (6) je postigla

ukupno 25 golova i tako napravila potrebnu razliku u korist svog tima.

U kakvoj je ekspanziji rukomet u Danskoj možda najbolje govori podatak da je u 2022. godini broj registrovanih članova u klubovima širom zemlje po prvi put premašio cifru od 100.000 (103.528), odnosno, da je samo za godinu dana evidentirano više od 5.000 novih rukometara i rukometica u svim uzrastima. Ako se zna da je reč o zemlji od nekih 5.8 miliona stanovnika, onda je jasno da je bilo svako poređenje sa zemljama iz ovog regiona – apsolutno deplasirano. Ono što su Danci „prekopira-

li“ od srpskih sportskih uspeha to je doček na balkonu Gradske skupštine, gde su se popeli po drugi put nakon premijere 2019. godine, a dočekalo ih je više od 20.000 navijača.

Tim Nikolaja Jakobsena osvojio je medalje na poslednja četiri velika takmičenja. Pored dva zlata u Kairu i Stokholmu, Hansen, Landin i kompanija bila je srebrna na Olimpijskim igrama u Tokiju u leto 2021, ali i bronzana na prošlom Evropskom prvenstvu 2022 koje su ugostili Mađarska i Slovačka.

Konačan plasman na SP 2023:

Plasman.....	Reprezentacija
1.....	Danska
2.....	Francuska
3.....	Španija
4.....	Švedska
5.....	Nemačka
6.....	Norveška
7.....	Egipat
8.....	Mađarska
9.....	Hrvatska
10.....	Slovenija
11.....	Srbija
12.....	Island
13.....	Portugal
14.....	Holandija
15.....	Poljska
16.....	Bahrein
17.....	Brazil
18.....	Crna Gora
19.....	Argentina
20.....	Sjedinjene Američke Države
21.....	Belgija
22.....	Katar
23.....	Zelenortska ostrva
24.....	Iran
25.....	Tunis
26.....	Cile
27.....	Severna Makedonija
28.....	Južna Koreja
29.....	Saudska Arabija
30.....	Maroko
31.....	Alžir
32.....	Urugvaj

Od Lindberga do Pitlika

Zlatna generacija danskog i svetskog rukometa ostaje upamćena po mnogo čemu. Tim koji je Nikolaj Jakobsen podigao do nivoa još jedne svetske titule u proseku je bio star 29.7 godina, od najstarijeg desnog krila Hansa Lindberga (1981) do najmlađeg otkrovenja turnira i finalnog meča, levog beka Simona Pitlika, rođenog 2000. godine. U proseku daska reprezentacija je visoka 195cm sa tri igrača preko dva metra i prosekom broja nastupa – 103 utakmice. Od 20 igrača koje je Jakobsen koristio tokom turnira, čak

Iako se Međunarodna rukometna Federacija (IHF) trudi da animira vanevropske selekcije i

pruži im priliku da podignu kvalitet svojih par-

14 igra u bundesligaškim klubovima. Petorica nose dresove dva najbolja daska kluba – Olborga i GOG-a, dok Rasmus Lauge nastupa za mađarski Vesprem. To dovoljno govori o snazi tima sa severa.

Formirana „velika četvorka“ – dominacija Evropljana

tija na najvećoj sceni, čemu je i poslužilo povećanje broja reprezentacija sa 24 na 32 od SP 2019 u Nemačkoj i Danskoj, osim reprezentacije Egipta, koja je na putu do četvrtfinala „ispod crte“ ostavila selekciju kakva je Hrvatska, sve ostalo je proteklo u dominaciji evropskih reprezentacija. Egipćani su završili kao i pre dve godine kada su bili domaćini – sedmi, što je izuzetan rezultat i na tragu četvrtog mesta osvojenog na olimpijskom turniru u Tokiju, a dve naredne najbolje vanevropske selekcije bile su Bahrein na 16. i Brazil na 17. mestu. Najlošije plasirana evropska selekcija bila je Severna Makedonija

koja je zauzela 27. poziciju. I ovo Prvenstvo je pokazalo da se u poslednjih par godina jasno iskristalisala „velika četvorka“ svetskog rukometa. I na Svetskom prvenstvu 2021 u Egiptu, kao i godinu dana kasnije na EHF EURO 2022 u Mađarskoj i Slovačkoj, Danska, Francuska, Španija i Švedska dolazile su do završnice. Na EHF EURO 2022 u Budimpešti Švedska je savladala Španiju u borbi za zlato, a Danska Francusku, dok je na SP 2021 bilo viđeno finale Danaca i Švedana, dok su Španci pobedili Francuze za bronzu. Trend je jasan.

.....

Gidsel krunisan ponovo

Pre dve godine kada je Matias Gidsel (24), mladi desni bek reprezentacije Danske, izabran za najboljeg igraca olimpijskog turnira u Tokiju u situaciji u kojoj njegova selekcija nije došla do zlatne medalje, to je tumačeno kao iznenađenje, ali u januarskoj noći u Stokholmu iznenađenja nije bilo. Etablirani levoruki napadač, član nemačkog Fukse Berlina, izabran je za najkorisnijeg igraca SP 2023 uz aklamaciju svih prisutnih. Njegov godinu dana mlađi saigrač Simon Pitlik izabran je za najboljeg levog beka, na srednjem beku se našao levoruki Francuz, Nedim Remili, koji se odlično snašao u novoj ulozi posle povrede nekolicine igraca i na kraju i Nikole Karabatića. Nepričekan na desnom beku je Španac Aleks Dušebaev, na desnom krilu švedska „gol-mašina“ Niklas Ekberg, dok je na levom čast da bude u najboljoj sedmorci dobio Španac Anhel Fernandez. Najbolji golman, po prvi put nakon istorijskog EHF EURO 2016 trijumfa za Nemece, postao je Andreas Volf, dok je za najboljeg mladog igraca izabran, bez dileme, srednji bek „pancera“ Juri Knor. Da Gidselu titula nije došla slučajno govori i podatak da je bio najbolji strelac turnira sa 60 golova, šest više od Čileanca Ervina Fojhtmana, Jurija Knora (53) i spomenutog otkrovenja iz danskog GOG-a, Pitlika (51).

Idealan tim – Svetskog prvenstva 2023:

Golman.....	Andreas Volf (Nemačka)
Desno krilo	Niklas Ekberg (Švedska)
Desni bek	Alex Dujšebaev (Španija)
Srednji bek	Nedim Remili (Francuska)
Levi bek	Simon Bogetoft Pitlik (Danska)
Levo krilo	Anhel Fernandez Perez (Španija)
Pivotmen	Ludovik Fabregas (Francuska)
Najbolji mladi igrac	Juri Knor (Nemačka)
MVP	Matias Gidsel (Danska)

Uspeh Vujovića i Obradovića

Svetsko prvenstvo 2023 ostaće i specifično po tome što su istorijske rezultate sa svojim selekcijama zabeležili i naši treneri – Veselin Vujović i Ljubomir Obradović. Nekadašnji selektori su sa klupa predvodili selekcije Irana i Zelenortske ostrva, koje su izborile plasmane u glavnu fazu takmičenja i tako ostvarili najveće uspehe.

Iranci su, predvođeni Veselin Vujovićem, savladali Čile u borbi za plasman u glavnu fazu i tako na kraju, uz par dobrih mečeva protiv favorizovanih Evropljana, završili kao 24. Najveći uspeh na međunarodnoj sceni, „naterao“ je Irance da ponude produžetak saradnje legendarnom Vuji do kraja olimpijskog ciklusa, koji će pored toga voditi i najbolji iranski klub – Sepahan.

Ništa manje vredan uspeh ostvario je čovek sa kojim se reprezentacija Srbije plasirala na Svetsko prvenstvo 2019 – Ljubomir Obradović. Nekadašnji selektor i srpskih dama koje su pod njegovom palicom završile kao šeste na SP 2019 u Japanu, napravio je za kratko vreme veliki pomak sa selekcijom Zelenortske ostrva.

Lepa priča započeta osvajanjem srebrne medalje na Afričkom prvenstvu i u nepričnjem Egiptu, nastavljena je odličnim nastupom na SP 2023, gde su Afrikanci došli do druge faze na svom debitantskom nastupu, u konačnom plasmanu završivši kao 23. I tim plasmanom potvrdili su status druge najbolje afričke selekcije.

Vrednost vize za Pariz 2024

Borba za četvrtfinale značila je, ne samo približavanje plasmanu među najbolje četiri selekcije, već i mesto u olimpijskim kvalifikacijama koje će biti održane na proleće 2024. godine. Kako je ranije bilo i poznato, sve reprezentacije plasirane od drugog do sedmog mesta izborile su plasman u doigravanje za olimpijski turnir u Parizu jula i avgusta naredne godine. S obzirom da se među sedam najboljih našla reprezentacija domaćina – Francuske, ali i da se u sedam plasirala najdominantnija afrička selekcija Egipat od koje se očekuje da osvoji kontinentalni šampionat naredne zime, jasno je da će mesto u kvalifikacijama osigurati i Mađarska kao osma, odnosno, Hrvatska kao deveta selekcija. Tamo će se vrlo verovatno naći i desetoplasirana Slovenija, s obzirom da se očekuje da će neka od dobro plasiranih evropskih selekcija sa ovog Svetskog prvenstva osvojiti evropsku krunu na EHF EURO 2024 u Nemačkoj i tako se direktno plasirati na Olimpijske igre. Nažalost, reprezentacija Srbije se, zbog lošije gol razlike, našla odmah iza Slovenaca koje je prethodno savladala u baražu (kasnije je Slovenija dobila „wild-card“ od IHF-a). ■

Francuski i Švedani nepričnjeni

Osvajanjem treće zlatne medalje Danska je na „večnoj listi“ osvajača medalja na Svetskim prvenstvima, počevši od 1938. godine, pretekla velesilu iz poslednjih decenija prošlog veka, Rusiju. Rusi, naslednici SSSR, poslednju medalju su osvojili u Egiptu na Svetskom prvenstvu 1999. godine (srebro), a Danscima su bile dovoljne 24 godine da osvoje jednu medalju više (7) uz isti broj zlatnih i srebrnih odličja. Po broju zlatnih medalja nepričnjena je selekcija Francuske sa šest počevši od 1995. godine ispred Švedske i Rumunije sa po četiri. Ukupno je 10 nacija osvajalo Svetsko prvenstvo uključujući i Srbiju kao pravnu naslednicu velike Jugoslavije. Kumulativno najveći broj odličja ima reprezentacija Švedske, koja se vratiла na „staze stare slave“ osvajanjem svetskog srebra u Kairu pre dve godine, ali i evropskog zlata na EHF EURO 2022, tačno 20 godina posle trijumfa čuvene Vislanderove generacije na domaćem EHF EURO 2002. Reprezentativci „tri krune“ imaju ukupno 16 medalja i po tome su nepričnjena ispred Francuza sa 12, Nemaca (ako se uzmuh u obzir i medalje Istočne Nemačke) sa 10, odnosno, sada Danske koja je osvojila svoju sedmu. U grupi nacionalnih timova sa šest odličja je i Srbija koja je u raznim državnim zajednicama bila jednom zlatna (1986), jednom srebrna (1982) i četiri puta bronzana (1970, 1974, 1999, 2001).

Država	Zlato	Srebro	Bronza	Ukupno
Francuska	6	2	4	12
Švedska	4	4	4	16
Rumunija	4	0	2	6
Danska	3	3	1	7
Rusija	3	3	0	6
Nemačka	3	2	1	6
Španija	2	0	3	5
Hrvatska	1	3	1	5
Čehoslovačka	1	2	2	5
Srbija	1	1	4	6
Istočna Nemačka	0	2	2	4
Norveška	0	2	0	2
Poljska	0	1	3	4
Austrija	0	1	0	1
Mađarska	0	1	0	1
Katar	0	1	0	1
Slovenija	0	0	1	1
Ukupno	25	25	25	75

Od Vadmarka do Jakobsena, ONESTA JE BROJ 1

Ko su treneri koji su obeležili rukometnu istoriju? Svakog januara po završetku velikog takmičenja rukometni svet počne da postavlja isto pitanje. Epitet „legendarni“ nekada se i olako lepi za određena imena, a Magazin 40x20 daje istorijski pregled najboljih od najboljih u muškom rukometu, onih koji su osvajali pobedničke pehare počevši od prvog Svetskog prvenstva odigranog pre drugog svetskog rata. Ukupno 56 velikih takmičenja odigrano je u muškom rukometu kroz 85 godina. Rukometne medalje su se osvajale na svim kontinentima, od Evrope preko Azije do Australije i Severne i Južne Amerike. Sve to smestili smo u istorijski pregled i dali određeni kontekst kako bi stekli što jasniju sliku o tome ko je vladao evropskim i svetskim rukometom.

Klod Onesta

Svetska prvenstva – Danac uradio ono što niko nije

Nikolaj Jakobsen

Treća svetska titula Nikolaja Jakobsena sa reprezentacijom Danske u četiri godine značajna je i istorijska za naš sport. Nikome nikada nije pošlo za rukom da u tako kratkom vremenskom periodu dođe do svetskog het-trika, tačnije, Jakobsen je jedinstven po tome što je osvojio tri zlatne medalje u nizu. Po dve su u svojim erama osvajali Švedanin Kurt Vadmark (pedesetih) i Nicolae Nedef (1961-1974) koga različita literatura prepoznaće kao osvajača četiri, odnosno, dve titule (bio deo

stručnog štaba u sva četiri rumunska muška zlata, kao i u tri ženska), ali svakako u razmaku od trinaest godina, što je rekord sam za sebe. Od trenera sa po dve titule tu su i legendarni Švedanin Bengt Johanson (1990-1999), čuveni ruski majstor rukometa Vladimir Maksimov (1993-1997) i rodonačelnik francuske zlatne ere Danijel Konstantini (1995-2001) koji je samo nagovestio šta će njegov naslednik na klupi „trikolora“ Klod Onesta uraditi.

Sa tri titule na četiri prvenstva u periodu od 2009. do 2015. godine sa posebnim mestom u istoriji Svetskih prvenstava, Klod Onesta, svoju funkciju prepustio je defanzivnom vođi svog zlatnog tima, Di

dieu Dinaru i sa tribina posmatrao u ulozi savetnika osvajanje svetske krune 2017. godine. Ne ma sumnje da je i ona bila plod sistema, ideje, pa i selekcije Oneste, ali je Dinar već na startu svog mandata, par meseci po oprštanju najtrofejnijeg francuskog trenera svih vremena, došao do vredne titule koju nije opravdao kasnijim rezultatima u trenerskoj karijeri. Mislilo se da rekord Oneste još dugo neće biti ugrožen u ovom veku, ali je to demantovao sjajni Danac, koji je u dobroj poziciji da u narednim godinama nastavi zlatni niz i uradi nešto što niko nikada nije. U najboljim trenerskim godinama (1971) i u situaciji u kojoj je rukomet u Danskoj u neverovatnoj ekspanziji, kako u pogledu finansija, organizacije, tako i masovnosti, sasvim je izvesno da ćemo Jakobsena gledati u borbama za medalje na svim velikim takmičenjima u predstojećem periodu.

**Onesta i Jevtušenko
olimpijski kraljevi**

Vlado Štencl

Titula koja je najvrednija u svim timskim sportovima, s obzirom na ekskluzivitet koji donose Olimpijske igre i vremensku odrednicu od četiri godine, prvo je došla u ruke jugoslovenskog

rukometnog maga Vlada Štencla. Čovek za čije ime su vezani prvi veliki uspesi rukometa na ovim prostorima, bronzana medalja na Svetskom prvenstvu u Francuskoj 1970. godine, okitio se zlatnom medaljom sa generacijom Horvata, Pokrajca, Lazarevića, Živkovića i drugova na olimpijskoj premijeri igre na 40x20 u Minhenu 1972. godine. Štencl je nisku uspeha nastavio osvajajući svetsko zlato sa Zapadnom Nemačkom šest godina kasnije, a na olimpijskom tronu ga je zamenio čuveni sovjetski trener Anatoli Jevtušenko.

Celična rukometna škola iz najveće zemlje i sistema kakav će se teško ponoviti, donela im je dva olimpijska zlata pre pada „gvozdene zavese“, a i u Montrealu i u Seulu 12 godina kasnije, Jevtušenko je bio taj koji je predvodio reprezentaciju. Olimpijske krune sa ruskim potpisom osvajali su i četiri godine kasnije Spartak Mironović (Zajednica nezavisnih država), kao i Vladimir Maksimov u Sidneju 2000. što je simbolično bi i kraj uspeha sportskog džina sa istoka.

Branislav Pokrajac

Jedini koji je stao na crtu legendarnom Jevtušenku do današnjih dana je Klod Onesta. Francuz je sa generacijom Karabatića i drugova vladao deceniju godinama, a zenit je

dostigao na olimpijskim turnirima u Pekingu i Londonu 2008. i 2012. godine. Samo deset trenera se mogu pohvaliti da su postali „olimpionici“, a nekolicina njih više nije među nama poput Pola Tidemana, profesora Branislava Pokrajca, Velimira Kljaića

• • • •

Osvajači zlatnih medalja na olimpijskim igrama

- OI 1972 **Vlado Štencl (Jugoslavija)**
- OI 1976 **Anatoli Jevtušenko (SSR)**
- OI 1980 **Paul Tideman (Ist. Nemačka)**
- OI 1984 **Branislav Pokrajac (Jugoslavija)**
- OI 1988 **Anatoli Jevtušenko (SSR)**
- OI 1992 **Spartak Mironović (ZND)**
- OI 1996 **Velimir Kljaić (Hrvatska)**
- OI 2000 **Vladimir Maksimov (Rusija)**
- OI 2004 **Lino Červar (Hrvatska)**
- OI 2008 **Klod Onesta (Francuska)**
- OI 2012 **Klod Onesta (Francuska)**
- OI 2016 **G. Gudmundson (Danska)**
- OI 2021 **Gijom Žil (Francuska)**

„Evropljanin Bengan“

Bengt Johansson

Otišao je sa životne scene i ostavio rekord koji će biti teško obozrići. Čuveni Švedanin Bengt Johanson bio je voda jedne sjajne generacije švedskih rukometara predvodenih Vislanderom, Olsonom i Svensonom, ali i novog pristupa rukometa i filozofije koja do tada nije bila svojstvena u našem sportu. Nije se dalo sjajnom Skandinavcu da osvoji „sve što se može osvojiti u rukometu“, s obzirom da mu je izmaklo olimpijsko zlato, iako je uzimao srebrne medalje i gubio čak tri finala zaredom u Barseloni, Atlanti i Sidneju, ali to svakako neučinjuje šampionski CV i delo koje je ostavio iza sebe.

Evropska prvenstva uspostavljena 1994. godine od strane novoformirane Evropske rukometne Federacije u Beču bila su devedesetih rezervisana za šampionska slavlja predstavnika „tri krune“. Bengt Johanson je čak četiri puta u periodu od osam godina izlazio kao pobednik. Ta čuvena generacija oprostila se pred domaćom publikom u Stokholmu 2002. godine četvrtom zlatnom medaljom na najlepši mogući način.

Sa izmakom od dve decenije, a zaključno sa Evropskim prvenstvom u Mađarskoj i Slovačkoj januara 2022. godine na kome su Švedani došli do svog

petog kontinentalnog zlata, jedino se Klod Onesta približio dostignuću „Bengan boys-a“. Francuzi su sa Onestom na klupi osvajali tri evropska zlata od 2006. do 2014. godine, interesantno, ne bivajući konkurentni na početku olimpijskih godina kada su superiorno trijumfovali u Pekingu i Londonu.

Pratnja Johansonu i Onesti sa po dve titule su Danac Ulrik Vilbek sa kojim je krenula zlatna niska i kod komšija, kao i tih Španac Žordi Ribera koji je osvojio dve titule na evropskim prvenstvima zaredom 2018. i 2020. godine u Zagrebu i Stokholmu. Imao je priliku Ribera da sa „furijom“ dođe i do het-trika i uradi upravo ono što je napravio Johanson na tri EHF EURO takmičenja od 1998. do 2002. godine, ali su ga u tome sprečili upravo Švedani u finalu EHF EURO 2022 u Budimpešti. Ribera je i jedini aktivni trener uz švedskog selektora, Norvežanina Glena Solberga, koji može popraviti svoj skor na narednom EHF EURO 2024 u Nemačkoj.

Osvajači zlatnih medalja na evropskim prvenstvima

- EURO 1994.....Bengt Johanson (Švedska)**
- EURO 1996. Vladimir Maksimov (Rusija)**
- EURO 1998.....Bengt Johanson (Švedska)**
- EURO 2000.....Bengt Johanson (Švedska)**
- EURO 2002.....Bengt Johanson (Švedska)**
- EURO 2004.....Hajner Brant (Nemačka)**
- EURO 2006.....Klod Onesta (Francuska)**
- EURO 2008.....Ulrik Vilbek (Danska)**
- EURO 2010.....Klod Onesta (Francuska)**
- EURO 2012.....Ulrik Vilbek (Danska)**
- EURO 2014.....Klod Onesta (Francuska)**
- EURO 2016.... Dagur Sigurdson (Nemačka)**
- EURO 2018.....Žordi Ribera (Španija)**
- EURO 2020.....Žordi Ribera (Španija)**
- EURO 2022.....Glen Solberg (Švedska)**

Onesta nepričekan

Suma sumarum, statistika daje najbolji osnov za utvrđivanje trenerskog svetskog poretkta. Ukupno 29 selektora bilo je na čelu nacionalnih timova koji su osvajali olimpijska, svetska i evropska zlata. Najuspešniji je, bez premca, Francuz Klod Onesta. Čak 13 šefova stručnih štabova okitilo se zlatnim medaljama po dva i više puta.

Osvajači zlatnih medalja na najvećim takmičenjima

- Klod Onesta (Francuska, 2001-2016) ... 8**
- Bengt Johanson (Švedska, 1988-2002). 6**
- Vladimir Maksimov (Rusija 1992-2008, 2010-2012).....4****
- Nikolaj Jakobsen (Danska, 2017-) 3**
- Anatoli Jevtušenko (SSR, 1969-1990). 3**
- Nikolae Nedeff (Rumunija, 1961-1989)2***
- Lino Čevar (Hrvatska 2002-2010, 2017-2021)..... 2**
- Vlado Štencl (Jugoslavija - Z. Nemačka, 1967-1982) 2**
- Danijel Konstantini (Francuska, 1985-2001) 2**
- Kurt Vadmark (Švedska, 1948-1967).... 2**
- Hajner Brant (Nemačka, 1997-2011).... 2**
- Žordi Ribera (Španija, 2016-)..... 2**
- Ulrik Vilbek (Danska, 2005-2014) ...2*****

*4 učestvovao u osvajanju sva četiri rumunska zlata)

**(bio i ko-selektor u Barseloni 1992, ali se u arhivi Mironović vodi kao prvi trener)

*** (osvojio i četiri zlatne medalje kao selektor ženske reprezentacije – ukupno 6)

početak, izgradnja novog tima, ništa nije licilo na to da bi Francuzi mogli da uspostave dominaciju kakva do tada, ali i još dugo, neće biti viđena. Poraz od Grčke i remi sa domaćinom na Svetskom prvenstvu 2005 u Tunisu umalo ga je koštalo otkaza u četvrtoj godini mandata, ali su „trikolori“ uspeli da dođu do polufinala i odbrane bronzu osvojenu dve godine ranije u Portugalu.

Prvo zlato došlo je posle pet godina rada. Poklopilo se sa igračkom eksplozijom Nikole Karabatića, koji je kao 22-godišnjak zavladao rukometnim svetom na EHF EURO 2006 u Švajcarskoj. U narednih deset godina ime Kloda Oneste izgovaralo se sa velikim poštovanjem i tako će ostati dok je rukomet. Ukupno osam zlatnih medalja govore same za sebe. Postao je drugi trener u istoriji našeg sporta posle Vladimira Maksimova koji je osvojio sve tri krune (svetsku, kontinentalnu i olimpijsku), ali je legendarnog Rusa premašio u broju titula. Francuska je sa Klodom Onestom za 15 godina osvojila čak 12 medalja. Od devet finala izgubljeno je samo ono poslednje, protiv velikih rivala Danaca na Olimpijskim igrama u Riju 2016. godine, ali daleko od toga da će to baciti senku na celokupan pobednički opus trenera iz Tuluza. Predao je palicu Didieu Dinaru i preuzeo ulogu generalnog menadžera u Federaciji, praktično završivši trenersku karijeru u 59. godini. Dva puta je biran za trenera godine (2009. / 2010.) u izboru Međunarodne rukometne Federacije (IHF), a jednom je bio laureat Handball-Planet.com (2015.). ■

Čitavu karijeru u jednom timu i reprezentaciji

Ko je Klod Onesta? Dete ratnih imigranata, rođeno 1957. godine, izbeglih od italijanskog fašizma, sin ragbiste, proveo je čitav rukometni vek u jednom klubu i na klupi seniorske reprezentacije. U rukomet se zaljubio u lokalnom klubu, Tuluzu, gde je krenuo kao 11-godišnji dečak, a kao igrač i trener ostao 33 godine. Trenersku karijeru je započeo odmah posle završetka igračke, u svojoj tridesetoj godini. Tulužane je po prvi put uveo u prvu ligu osam godina kasnije, 1995. godine, a na prvi trofej se čekalo još tri. Pehar Kupa Francuske stigao je u klupske vitrine 1998. godine, ali i najbolji plasman u istoriji kluba – treće mesto.

Nacionalni tim preuzeo je posle osvajanja druge svetske titule 2001. godine u Parizu, koja je došla kao kruna jedne generacije predvodene Džeksonom Ričardsonom i strategom Danijelom Konstantinijem. Težak

Korejska varijanta zonske odbrane 3:2:1 u rukometu

Pojavljivanjem na Olimpijskim igrama 1972. godine u Minhenu rukomet je doživeo veliku popularnost i pravu ekspanziju. Naročito se to primetilo na prostorima bivše Jugoslavije koja je tada osvojila zlatnu medalju. Kao jedan od značajnijih podataka koji se vezuju za reprezentaciju tadašnje Jugoslavije je da su na tom olimpijskom turniru sa podjednakim uspehom koristili tri zonske odbrambene: 6:0, 3:2:1 i 5:1 (sa „Indijancem“).

Primena zonske odbrane 3:2:1 u Minhenu doživeva svoju svetsku afirmaciju i predstavlja pravu revoluciju u rukometu te godine. Nastala je kao odgovor na tadašnje trendove i dominaciju atleticizma u rukometu. Po većini zapisa, podataka i svedočenja iz tog vremena Vlado Štencl se može smatrati tvorcem ove odbrambene zone. Na klima uspeha u Minhenu mnogi treneri na našim prostorima su počeli preuzimati i primenjivati postulate ovog odbrambenog sistema koji je svoju kulminaciju doživeo 80-tih godina kroz šabačku Metaloplastiku kao i reprezentaciju Jugoslavije čiju su okosnicu činili upravo igrači iz Šapca.

Vremenom je upotreba ove odbrane postala sve reda, tako da u današnjem rukometu ne postoji ekipa na vrhunskom nivou koja po „Šenclovim“ principima koristi ovaj sistem. Nekoliko elitnih timova koristi ofanzivne odbrambene sisteme koji se mogu nazvati varijantama zone 3:2:1 (nemački Kil, reprezentacija Španije, francuski Nant itd.) ali ti sistemi nemaju mnogo zajedničkih tačaka se originalnom „jugoslovenskom“ zonskom odbranom 3:2:1.

Ima mnogo razloga zašto je odbrana 3:2:1 izgubila svoj „status“, ali kao najlogičniji se nameće nedovoljna obučenost trenera da istu pravilno koriste i prenesu svojim igračima. Jedan od bitnijih faktora je svakako povećan broj takmičenja (utakmica) u jednoj sezoni gde treneri imaju sve manje vremena za kvalitetan trening i eventualne inovacije. Ova

odbrana insistira na kompletnoj obučenosti svakog igrača. Mnogi treneri, koji su u današnjem rukometu osuđeni na brzi uspeh, nemaju dovoljno prostora u svom trenažnom procesu za uvođenje ovakvog sistema igre u odbrani jer on zahteva vreme kojeg je nažalost sve manje zbog velikog broja utakmica i obaveze ostvarivanja zacrtanih ciljeva (rezultata).

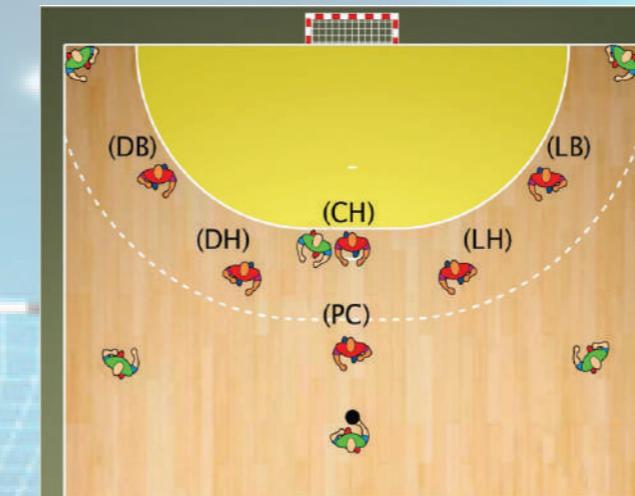
Pfadi Wintertur, aktuelni šampion Švajcarske, je tim čiji se uspesi prethodnih godina uglavnom vezuju za odbranu 3:2:1, tačnije njenu „korejsku“ varijantu čije funkcionisanje ćemo objasniti u nastavku.

Karakteristike zonske odbrane 3:2:1

Zonskim odbranama nazivamo sisteme koji su orijentisani na pokrivanje određenog prostora na terenu. Glavni principi svih odbrambenih sistema su kretanja odbrambenih igrača prema lopti, prema protivniku i preuzimanje. Kod zonske odbrane 3:2:1, kretanje igrača se vrši u odnosu na kretanje lopte, što znači da igrači odbrane većinu svojih kretanja baziraju na tome koji napadač se nalazi u posedu lopte.

Zonska odbrana 3:2:1 je troredna odbrana jer postoje tri linije u zoni koje popunjava određeni broj igrača. Naziv je dobila po broju igrača u svakom redu (liniji) a terminologija po kojoj se igrači nazivaju je preuzeta iz fudbala. Prvi red čine desni i levi bek i centarhalf koji većinu svojih kretanja obavljaju na liniji od 6 metara. U osnovnoj postavci zaduženi su za protivnička krila i pivotmena. Drugi red čine desni i levi half koji svojim agresivnim kretanjima pokrivaju prostor između 7 i 10 metara i njihov osnovni zadatak je sačuvati protivničke bekove koji napadaju njihov prostor. Treći red je najdublja pozicija u ovoj odbrani i pokriva je prednji centar, kretnjom između 8 i 11

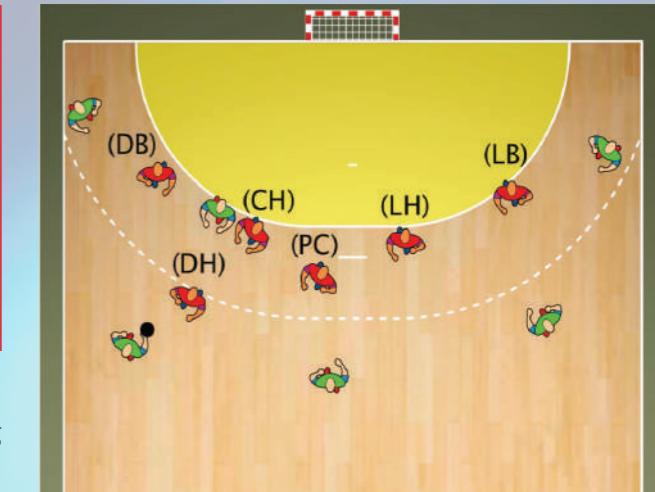
metara i on je konkretno zadužen za protivničkog srednjeg beka (slika 1).

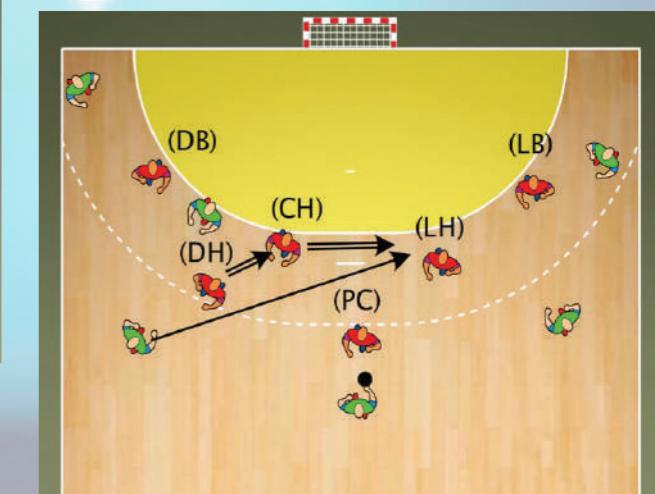
Slika 1 – Osnovna postavka zone 3:2:1 kada je lopta kod srednjeg beka

U zavisnosti od kretanja lopte menjaju se „dubine“ određenih pozicija, ali je cilj uvek isti – zadržati gustinu prema lopti. Jedan od osnovnih principa igre, kada se govori o gustini u 3:2:1 zoni, je princip „dijagonale“ (slika 2). Ovaj princip se primenjuje kada se lopta nalazi u posedu protivničkog levog ili desnog beka i zahteva postavljanje (barem) tri igrača u istoj liniji.

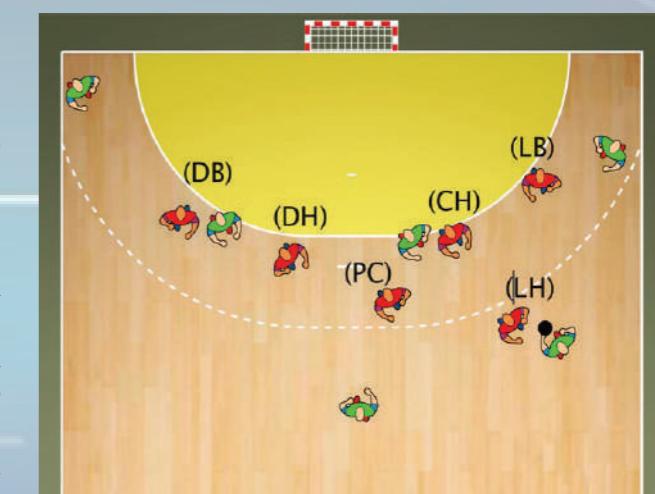
Takođe u slučaju utrčavanja protivničkih bekova i krila na poziciju drugog pivotmena princip „dijagonale“ omogućava nastavak igranja u istoj formaciji bez transformacije odbrane tj. „na izdržaj“ (slika 3a, 3b, 4a i 4b). Smatra se da je 3:2:1 zona „najranjivija“ upravo ulascima protivnika na poziciju drugog pivotmena. Ipak, pravilnim izvođenjem i pridržavanjem svih osnovnih postulata (postavljanje, agresivnost, itd.) napadač se može navesti na ishitreniju odluku koju za posledicu može imati gubitak poseda lopte. Treba napomenuti da je u ovim situacijama rad ruku odbrambenih igrača podjednako bitan kao i rad nogu.

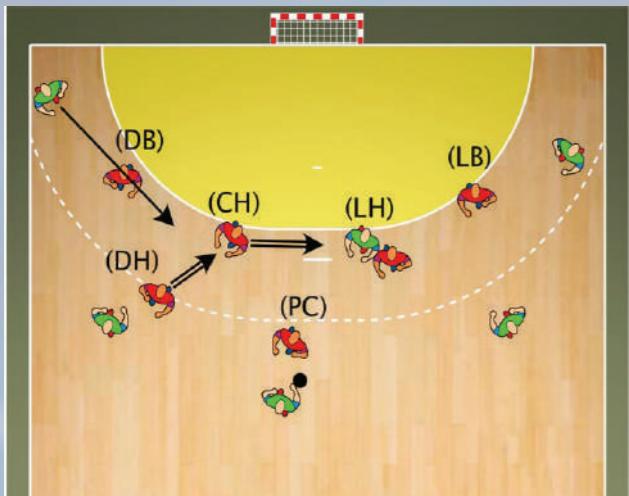
Slika 2 – Postavka zone 3:2:1 kada je lopta kod levog beka (pravilo dijagonale)

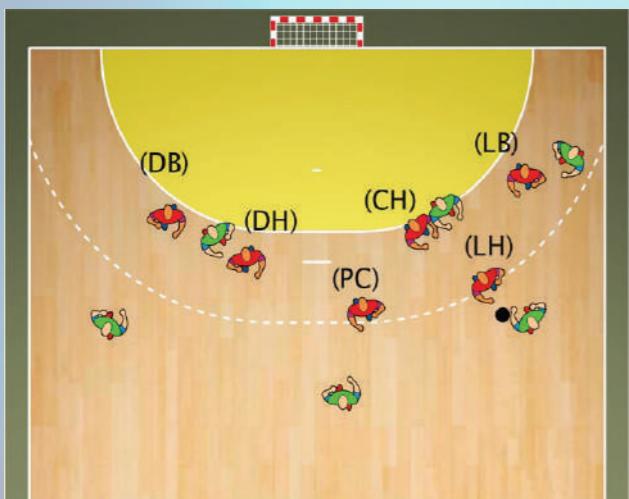
Slika 3a – Postavka odbrane 3:2:1 prilikom utrčavanja protivničkog levog beka na poziciju drugog pivotmena

Slika 3b – Postavka odbrane 3:2:1 nakon utrčavanja levog beka na poziciju drugog pivotmena

Slika 4a – Postavka odbrane 3:2:1 prilikom utrčavanja levog krila na poziciju drugog pivotmena

Slika 4b – Postavka odbrane 3:2:1 nakon utrčavanja levog krila na poziciju drugog pivotmena

Odrana 3:2:1 se najčešće primenjuje ako fizičke karakteristike igrača (tu se prevashodno misli na visinu) ne zadovoljavaju standarde plitkih zonskih sistema. U drugom slučaju treneri su se odlučivali za ovaj sistem kako bi se prilagodili tj. suprotstavili ekipama koji su u svojim redovima imali visoke i snažne bekove. Pokrajac (2019) naziva ovaj princip "brzina protiv snage". U idealnoj postavci igrača u zoni 3:2:1 na bekovima se nalaze desni i levi bek, na centarhalfu srednji bek, na halfovima levo i desno krilo i na prednjem centru pivotmen. Ovakav raspored prevashodno omogućuje „savršen“ polazak u kontranapad gde bi svi igrači imali približno istu distancu do svojih pozicija u napadu, a njihovi direktni čuvari (pogotovo na pozicijama krila i pivotmena) u startu bi bili u zaostatku. Takođe i faza produženog kontranapada je ovakvim rasporedom jednostavnija za izvođenje. Sa tim u

vezi povećava se efikasnost i broj tzv. „lakih“ golova. Drugi razlog zbog koga se teži ovom rasporedu je racionalniji utrošak snage u fazi napada (gde su bekovi mnogo aktivniji) i fazi odbrane (gde bi krila i pivotmen imali veću energetsku potrošnju).

Cilj ovog sistema je da napadač ima što teži put do gola tj. da odbrambeni igrači svojom agresivnošću vrše konstantan pritisak na napadača. Đukić (2020) ovaj zonski sistem smatra odbranom koja se ne brani od napadača, nego ih napada.

Svaki igrač u svakom trenutku mora znati šta je njegov zadatak, kao i zadatak svakog saigrača na terenu. Zbog toga ova zonska odbrana iziskuje ogromnu koncentraciju i disciplinu. Kada se ekipa dovede na taj nivo, ova odbrana iz „kompleksnosti“ kojom je najčešće opisuju, postaje prilično jednostavna i lako objašnjiva.

Korejska varijanta zonske odbrane 3:2:1 na primeru Pfadi Vintertura

Klub u kojem sam trenutno angažovan godinama neguje tradiciju igranja „jugoslovenske“ odbrane 3:2:1 u mlađim kategorijama, što je meni kao srpskom treneru jako imponovalo. Sportska komisija kluba je donela odluku da se tokom letnje pauze u juniorskoj ekipi (do 19 godina) i drugom timu (do 23 godine), gde imam uloge prvog trenera, uvede modifikovana verzija odbrane 3:2:1 koju su reprezentativci Južne Koreje (pre svih Če-Von Kang i Či-Jo Čo) početkom 90-ih godina doneli u Evropu potpisavši ugovore sa Pfadi Vinterturom. Če-Von Kang je tokom svog desetogodišnjeg igranja u Vinterturu uspeo da prvo kao igrač, a potom i trener implementira ovaj odbrambeni sistem koji prvi tim Pfadi Winterturna dugi niz godina sa uspehom koristi kao osnovnu odbrambenu zonu.

Prvi put sam se sa ovom varijantom zonske odbrane 3:2:1 susreo 1997. godine u Beogradu, gledajući susret Crvene Zvezde i Pfadi Winterthura u okviru Lige Šampiona. Jasno je da u tom uzrastu nisam mogao konkretno shvatiti principe, prednosti i mane te odbrane, ali se sećam kako je moj tadašnji trener Mihajlo-Mikela Obradović komentarisao ovaku odbranu kao „atraktivnu, prezahtevnu ali prilično divlju“.

Dvadesetpetiri godine kasnije došao sam u priliku da do detalja upoznam tu odbrambenu formaciju i shvatim da je to jedan (na oko kompleksan) sistem koji pravilnom metodikom treninga može biti veoma uspešan kako rezultatski, tako i u smislu obuke mladih igrača.

Sa ovim sistemom pokušavamo da ostvarimo sledeće ciljeve:

- Sprečavanje jednostavnih (bezkontaktnih) šuteva protivničkih bekova
- Održavanje gustine u sredini odbrane – primoravanje protivnika na realizaciju sa širokim pozicijama
- Ometanje saradnje bekova i pivotmena
- Konstatnim traženjem kontakta i faulovima fizički izmoriti protivničke bekove
- Zadržati ofanzivnost zone prelaskom u 4:2 nakon utrčavanja na drugog pivotmena
- Razvijati sposobnost komunikacije i anticipacije

Specifični zadaci određenih pozicija u korejskoj varijanti zone 3:2:1

Centarhalf (CH)

On je prevashodno zadužen za protivničkog pivotmena, nezavisno od njegove pozicije. Njegova osnovna pozicija je veoma defanzivna sa kretnjom do maksimalno 7 metara i takvo postavljanje omogućava mu dobar pregled igre kao i pravovremenu mogućnost reakcije u slučaju pomaganja. Najčešće situacije gde je njegova pomoć obavezna su izgubljeni dueli u slabiju stranu njegove prednje linije, uz konstantnu spretnost da blokira protivničke bekove prilikom šuteva pod kontaktom.

Njegova pravovremena komunikacija je od velike važnosti, posebno kod ofanzivnih kretnji i blokada protivničkog pivotmena. Pored fizičkih karakteristika (visina, pokretljivost, snaga) morao bi da ima i liderske sposobnosti kako bi konstantno mogao da „komanduje“ odbranom.

Prednji centar (PC)

On je igrač koji u najčešćem slučaju ostvari najviše duela tokom jedne utakmice. Poželjno je da to bude igrač sa najboljim karakteristikama za igru u situacijama 1 na 1 kao i da ima visok nivo fizičkih sposobnosti. U većini slučajeva je protivnički srednji bek taj koji pokušava da ostvari prednost igrom 1 na 1, a trend velikog broja ukrštanja (izmena mesta) tokom utakmice stavlja prednjeg centra na konstantna iskušenja. Glavni princip prilikom igre 1 na 1 sa protivničkim bekom je da ne sme da izgubi duel u „jaču“ stranu.

Zašto prednja linija ne sme da izgubi duel u „jaču“ stranu?

1. Veliki broj napadača je obučen i ima naviku da napada više ili isključivo u „jaču“ stranu.
2. Primoranjem protivnika da ide u svoju „slabiju“ stranu, stvara se situacija gde je šuterska ruka bliže odbrambenom igraču, što otežava poziciju tela i mogućnost slobodnog šuta.
3. Igra sa pivotmenom je takođe otežana zbog pozicije ruke i tela napadača.

Pravovremenim pozicioniranjem i aktivnim kretnjama prednji centar je zadužen da ometa kretanje lopte u napadu, pre svega njen brz prenos između bekova. On se kreće u obliku trougla i spremjan je da pomaže u slučaju da jedan od susednih halfova izgubi duel sa bekovima u „jaču“ stranu (ka sredini). Pri pokušaju utrčavanja protivničkih bekova/krila na drugog pivotmena zadužen je da igrača u toj nameri uspori i zadrži van 9 metara, kao i da ga preda susednom halfu kako bi uvek zadržao ofanzivnu poziciju. Preuzimanje i ometanje tajminga protivničkog igrača koji utrčava je jedan od bitnijih faktora sprečavanja uigranih taktičkih varijanti protivničke ekipе. Prilikom ukrštanja koristi se principom preuzimanja gde pravilnim pozicioniranjem i pravovremenim kontaktom predaje svog igrača halfu i ofanzivnom kretnjom preuzima bek koji dolazi u njegovu zonu. U slučaju da protivnički pivotmen izlaskom na 9 metara pokuša da ostvari blokadu, prednji centar je dužan da „produbi“ kretnju i napadne agresivnije svog beka, kako se blokada ne bi uspešno postavila.

Halfovi - levi i desni (LH i DH)

Levi i desni half svojom agresivnošću ne daju protivničkim bekovima previše vremena za razmišljanje i donošenje ispravnih odluka kada su u posedu lopte. Dijagonalnim stavom i pravovremenim, eksplozivnim izlaskom pokušavaju da napadnu bekove odmah nakon prijema lopte i konstantnim faulovima „razbijaju“ ritam napada. Kao i u slučaju prednjeg centra, nije im dozvoljeno da izgube duel u „jaču“ stranu (ka sredini). Takođe ne smeju dozvoliti blokadu pivotmena (pogotovo ne u „jaču“ stranu) i tu situaciju rešavaju uvek dodatnom, ofanzivnjom kretnjom. Iz tog razloga je konstantna i pravovremena komunikacija sa centarhalfom od velikog značaja. Situacije sa ukrštanjem rešavaju kao i prednji centar po principu preuzimanja sa nešto defanzivnjom postavkom. Jedan od osnovnih postulata je da nikad ne stoje u liniji sa prednjim centrom, kako bi uvek imali dobru poziciju za pomaganje i anticipaciju u slučaju da isti izgubi svoj duel.

Prilikom utrčavanja sa svoje strane (primer: DH/utrčavanje LB ili LK po dijagonali) desni half mora usporiti, zadržati protivnika van 9 metara i predati ga prednjem centru. Cilj je da svaki odbrambeni igrač vidi napadača koji utrčava, a to se postiže samo pravovremenim zadržavanjem istog i predajom susednom igraču. Nakon predaje half zadržava ofanzivnu poziciju u novonastaloj zonskoj odbrani 4:2. Što se tiče utrčavanja sa suprotne strane (primer: DH/utrčavanje DB ili DK po dijagonali) desni half preuzima tog igrača od prednjeg centra i spušta se sa njim na liniju 6 metara kao jedan od četvorice defanzivnijih igrača. Ovde se takođe koristi osnovni princip ometanja “tajminga” utrčavanja i što duže držanje protivnika izvan linije 9 metara.

U sistemu obuke mlađih igrača u okviru kluba „Pfadi Winterthur“ za poziciju halfa u odbrani 3:2:1 se od ranog uzrasta obučavaju krilni igrači. Takav princip rada i obuke daje velike prednosti u kasnjem izboru taktike napada naročito u fazi razvoja kontranapada. Pored jasne teorijske opređenosti da krila igraju na poziciji halfova to u praksi nije uvek moguće, pre svega zbog različitih fizičkih karakteristika igrača, ali je to svakako tendencija u pravilnoj taktičkoj obuci igrača.

Bekovi - levi i desni (LB i DB)

Jedan od najvažnijih zadataka bekova u odbrani je zadržavanje gustine zone. Svojim pravilnim postavljanjem moraju prevashodno dati vizuelni privid

kompaktnosti zone sa ciljem da protivnički igrači ne vide puno slobodnog prostora koji će ih podstići da napadaju akcijama 1 na 1. U osnovnoj postavci bekovi stoje na 7 metara kako bi imali odgovarajuće rastojanje od halfova. Iako se nekad smatralo da se igrači na ovim pozicijama „odmaraju“ u odbrani, razvojem krilnih napadača (gde pre svega mislim na minimalne uglove koji su im potrebni za uspešan završetak akcije kao i konstantna utrčavanja), igrači na poziciji bekova u odbrani 3:2:1 imaju veliku odgovornost. Stalne izmene pravila koje se odnose na igranje lopte nogom (kažnjavanje isključenjem) u odbrani, kao i kontakta prilikom skok šuta krilnih igrača, zahtevaju zadržavanje visokog nivoa pažnje tokom čitave utakmice, a može se reći i određenu dozu inteligencije igrača na poziciji beka. Kada su u pitanju utrčavanja direktnog protivnika (primer: DB/utrčavanje levog krila) desni bek je zadužen da onemogući ulazak u zonu i svojom kretnjom predala levu krilo desnom halfu. Nakon toga on zadržava ofanzivnu opciju i preuzima protivnički levog beka. U zavisnosti od toga da li bek stoji široko ili više u sredini, menja se i dubina izlaska i pozicioniranja. Iz tog razloga, bekovi u odbrani moraju biti obučeni da uspešno vode duele sa protivničkim (često fizički nadmoćnijim) bekovima. Takođe, komunikacija sa centarhalfom oko kretnji pivotmena se vrši po istom principu kao sa halfovima (ne sme se izgubiti duel, niti dozvoliti blok u „jaču“ stranu), sa tim da je pozicija na terenu obično malo šira od zone odbrane halfa. U kritičnim situacijama, gde bek greškom u odbrani dozvoli utrčavanje protivnika iza leđa, dužan je da ide sa krilom i istovremeno obavesti zonu da je došlo do utrčavanja, što ostalim igračima u odbrani daje zadatak da što pre naprave prekid igre kako bi se odbrana ponovo pravilno formirala.

Golman

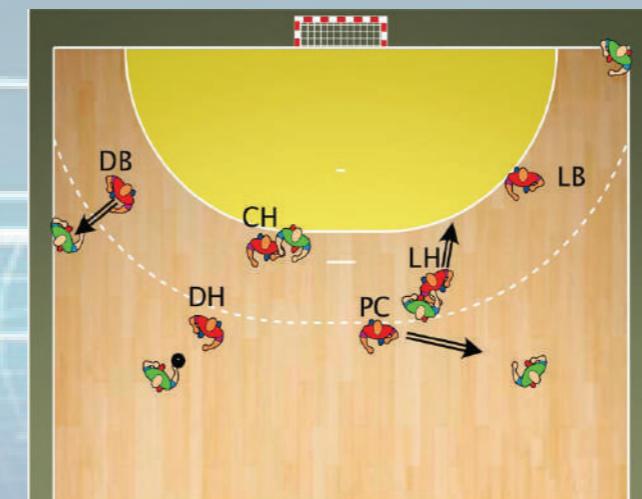
Golmani moraju biti svesni da će u ovom odbrambenom sistemu veći broj šuteva doći sa 6 metara preko pivotmena, krila ili nakon prodora bekova. Sa tim u vezi i njihov trening mora biti podređeniji toj vrsti šuteva. Veoma bitan je i aspekt mentalne snage golmana, gde postoji veliki broj šuteva iz kontakta koji golmanima prave probleme zbog neprirodnog položaja tela i ruke igrača koji šutira. Sudijski kriterijum je sve češće takav da se prilikom šuteva iz kontakta pušta prednost da bi se u slučaju odbrane golmana svirao faul i lopta vratila na 9 metara, što neretko utiče na psihi i koncentraciju golmana. Zbog toga se preporučuje da se sa njima na ovakvim stvarima radi već u mlađim kategorijama. Takođe, kada zonska odbrana 3:2:1

dobro funkcioniše napadi protivnika traju duže (često preko jednog minuta) pa je dodatno opterećenje za golmana zadržati maksimalnu koncentraciju u tolikom vremenskom periodu.

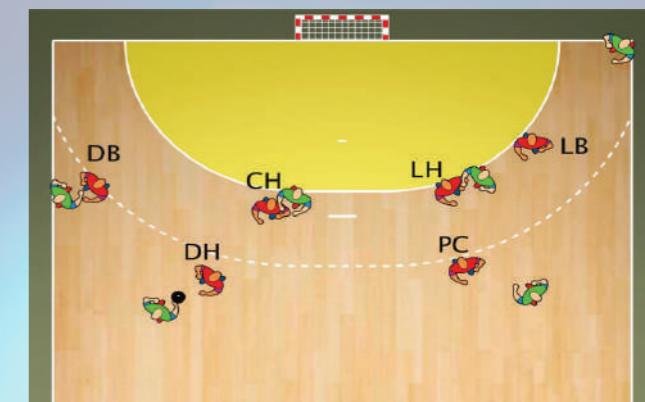
Prikaz različitih taktičkih situacija i njihovih rešenja

Odbrana od utrčavanja levog krila

- Desni bek usporava levo krilo koje utrčava, potiskuje ga van linije 9 metara i predaje ga desnom halfu. Nakon toga nastavlja ofanzivnu kretnju i na nekim 9-10 metara postavlja se prema protivničkom levom beku.
- Desni half istim principom predaje krilo prednjem centru i zadržavanjem ofanzivne pozicije preuzima srednjeg beka.
- Prednji centar dalje predaje krilo levom halfu i ostaje ofanzivno usmeren prema desnom beku i zatvara njegovu „jaču“ stranu (kretanje ka sredini).
- Levi half preuzima levo krilo, spušta se sa njim na liniju od 6 metara i preuzima ulogu „drugog“ centarhalfa u novonastaloj zonskoj odbrani 4:2.
- U zavisnosti gde stoji levi bek nakon utrčavanja levog krila ova odbrana se može posmatrati kao zona 4:2 (slika 5a i 5b), ali u nekim slučajevima i kao zonska odbrana 3:3.

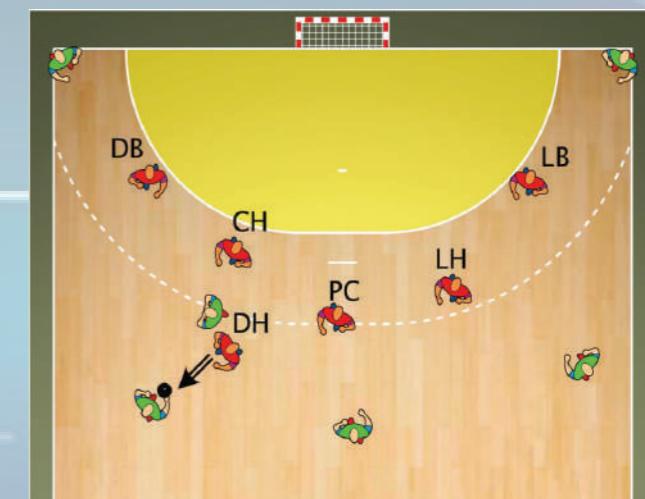
Slika 5a – Postavka „korejske“ odbrane 3:2:1 prilikom utrčavanja levog krila na poziciju drugog pivotmena

Slika 5b – Transformacija u zonsku odbranu 4:2 nakon utrčavanja levog krila na poziciju drugog pivotmena

Odbrana od blokade pivotmena u zoni levog i desnog halfa

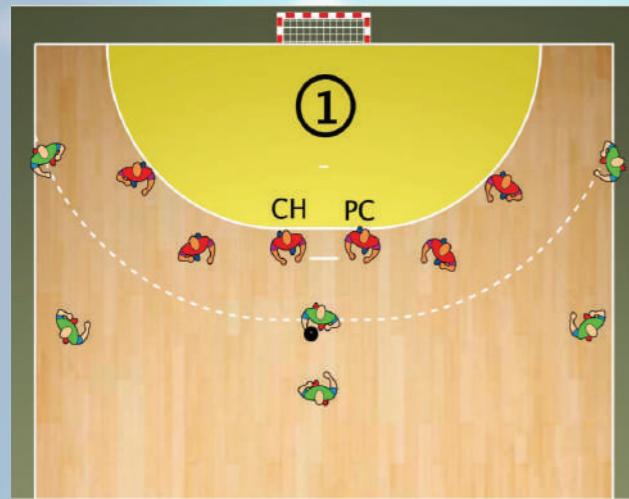
- Pravovremena komunikacija od strane centarhalfa na koju stranu dolazi blok.
- Blokada pivotmena se ne sme desiti u „jaču“ stranu, desni half ofanzivnom kretnjom ka sredini zatvara tu mogućnost.
- Blokada u „slabiju“ stranu se isto rešava ofanzivnom kretnjom, desni half pokušava da dobije duel ili u slučaju uspešne blokade preuzima pivotmena kretnjom ispred njega, zatvarajući liniju dodavanja. Centarhalf ostaje defanzivan tako da svojom pozicijom otežava potencijalni pas na pivotmena i spreman je da blokira šut.
- Bitno je napomenuti da se ovakve situacije rešavaju izlaskom halfa na 10-11 m (slika 6), kako bi u slučaju blokade pivotmena centarhalf, ali i ostali igrači imali vremena za anticipaciju.

Slika 6 – Odbrana od blokade pivotmena prema desnom halfu

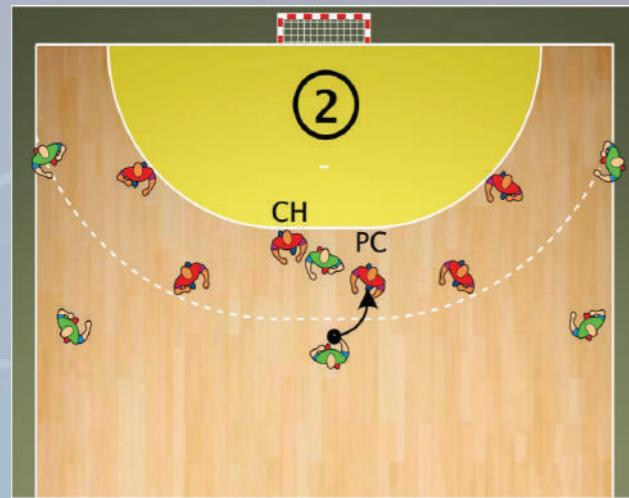
Obrana nakon izvođenja slobodnog bacanja (deveterca) na centralnoj poziciji

- Privremeni prelazak u zonu 6-0 sa nešto ofanzivnjim (dubljim) postavljanjem halfova (7-8 metara).
- Prednji centar se postavlja pliće sa tendencijom pokrivanja kretanja u „jaču“ stranu od strane srednjeg beka ka šuterskoj ruci (slika 7).

Slika 7 – Postavka odbrane prilikom slobodnog bacanja (deveterca) na centralnoj poziciji

- Ako srednji bek napadne u „jaču“ stranu, prednji centar izlazi agresivno i pokušava da napravi faul ili ostvari kontakt (slika 8).

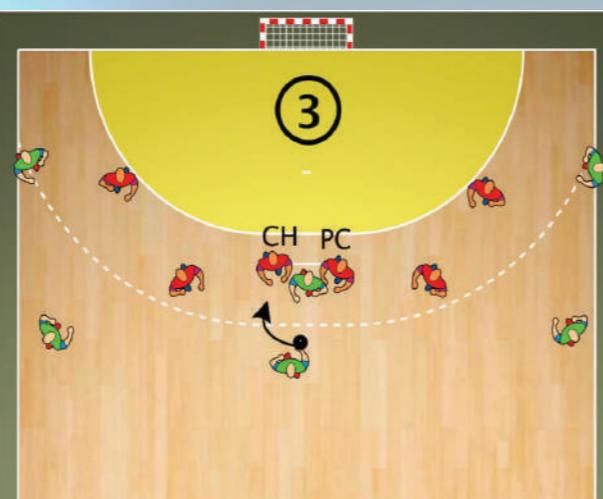

Slika 8 – Postavka odbrane prilikom kretanja srednjeg beka u „jaču“ stranu

- U slučaju akcije srednjeg beka u „slabiju“ stranu centarhalf i prednji centar ostaju plitko i zadržavaju pivotmena ispred sebe sa rukama podignutim i spremnim za blok

(slika 9). Halfovi izlaskom na pravac dodavanja onemogućavaju brzi prenos lopte ka bekovima i sve to u zavisnosti na koju stranu srednji bek odlučuje da napadne.

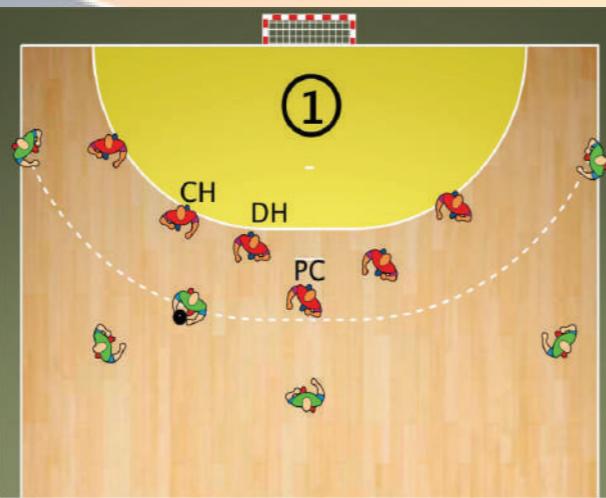
- Nakon što lopta napusti poziciju srednjeg beka, prednji centar izlazi na svoju osnovnu ofanzivnu poziciju čime se ponovo formira zonska odbrana 3:2:1.

Slika 9 – Postavka odbrane prilikom kretanja srednjeg beka u „slabiju“ stranu

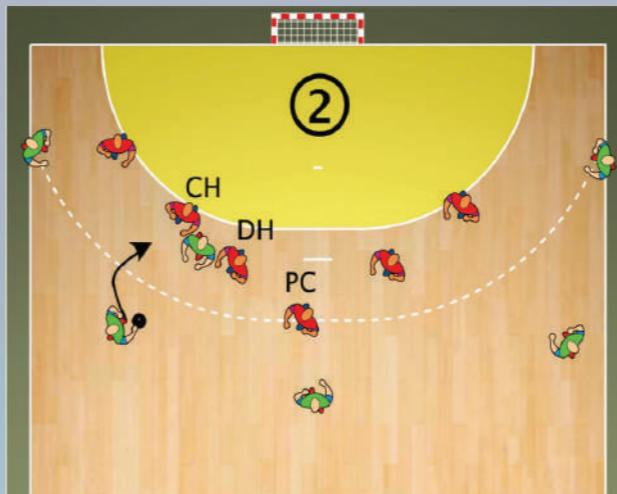
Obrana nakon izvođenja slobodnog bacanja (deveterca) u zoni desnog halfa

- Desni half se spušta plitko pokrivajući kretanje beka u „jaču“ stranu, dok centarhalf pokriva „slabiju“ stranu (slika 10).

Slika 10 – Postavka odbrane prilikom „deveterca“ u visini desnog halfa

- Akcija levog beka prema sredini rešava se agresivnom i dubokim izlaskom desnog halfa na levog beka.

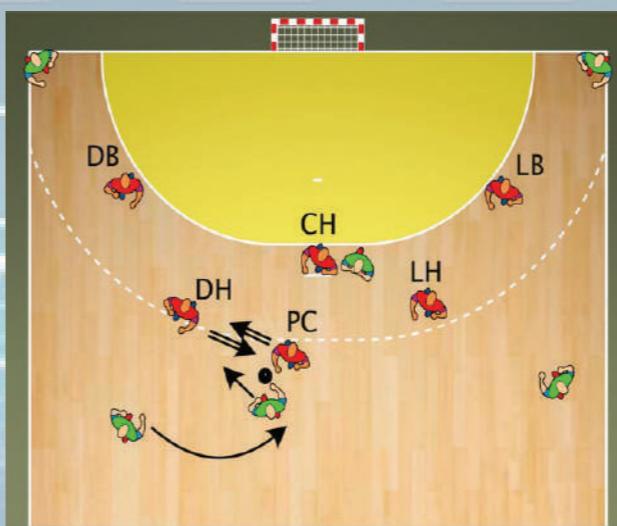

Slika 11 – Postavka odbrane prilikom kretanja levog beka u „slabiju“ stranu

- Akcija levog beka u slabiju stranu (slika 11) rešava se plitkim postavljanjem centarhalfa i desnog halfa na pravac kretanja levog beka prema golu i njihovim zajedničkim delovanjem usmeravaju levog beka ka široj poziciji čime ga dove u nepovoljan položaj za realizaciju. Takva akcija se najčešće završava šutem preko dvojnog bloka, gde je neophodna saradnja između odbrambenih igrača i golmana (blok pokriva dalji ugao, golman bliži). Sa tim u vezi, zahteva se zadržavanje pivotmena ispred sebe, kako isti ne bi uticao na postavljanje i gustinu bloka.

Obrana od ukrštanja između srednjeg i levog beka

- Koristi se princip preuzimanja.
- Prednji centar uz ostvaren kontakt sa srednjim bekom

Slika 12 – Postavka odbrane prilikom kretanja srednjeg beka u „slabiju“ stranu

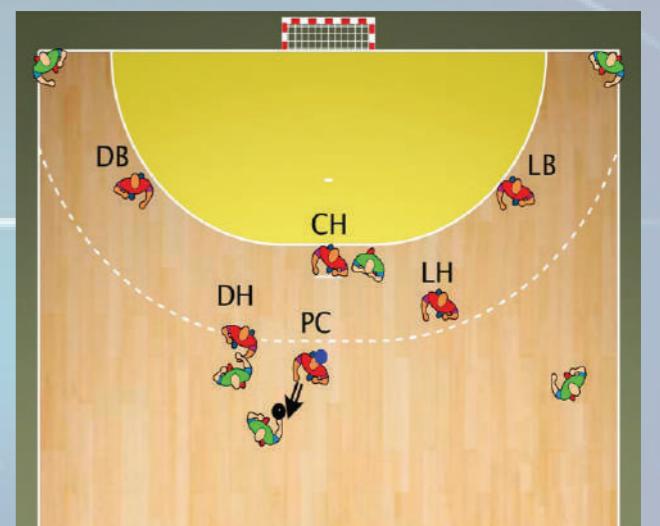

njim bekom prati ga u njegovoj kretnji ka levom beku (slika 12).

- Desni half prepoznae kretnju levog beka (ka sredini) i pravovremeno je prijavljuje svom prednjem centru;

- U trenutku prenosa lopte između srednjeg u levog beka, prednji centar predaje srednjeg beka desnom halfu (slika 13) i dubokim izlaskom pokušava da pravovremenim kontaktom i adekvatnim postavljanjem (levi dijagonalni stav), spreči prolaz levog beka u njegovu „jaču“ stranu kao i da oteža potencijalni brzi prenos lopte ka desnom beku (kako levi half ne bi imao preveliki prostor za branjenje situacije 1 na 1).

.....

Slika 13 – Postavka odbrane nakon ukrštanja i preuzimanja levog i srednjeg beka

Osnovne razlike korejske varijante zone 3:2:1 u odnosu na jugoslovensku

3:2:1 (jugoslovenska)

- Centarhalf se kreće prema lopti
- Prednji centar ima nešto defanzivniju postavku, manje duela, orijentisan na prostor i branjenje linija dodavanja.
- Desni i levi half se spuštaju plitko kad je lopta na suprotnoj strani stoga im je i radijus kretanja znatno veći
- Prilikom ulaska protivnika na drugog pivotmena:
 - Ostanak u 3:2:1
 - Brane se prostor i linije dodavanja
 - Zadržava se gustina i agresivnost

3:2:1 (korejska)

- Centarhalf se kreće prema pivotmenu i striktno ga pokriva
- Prednji centar ofanzivnija postavka, više opterećen duelima, orijentisan na kontakt-igru.
- Desni i levi half nemaju obaveze prema pivotmenu, gustinu zone održavaju postavljanjem do 8-9 metara
- Prilikom ulaska protivnika na drugog pivota:
 - Promena sistema u 4:2
 - Veća orijentisanost na igrača sa loptom nego na prostor
 - Jedan igrač iz prednje linije preuzima ulogu drugog centarhalfa

ZAKLJUČAK

Postoje mišljenja da je 3:2:1 prvi primer odbrambene formacije u kojoj je svaki igrač imao jasno definisani ulogu i zadatke. Branjenje određenog prostora u zavisnosti od toga gde se nalazi lopta zahteva konstantnu koncentrisanost svakog pojedinca koji u njoj učestvuje. Svaka taktička greška u zonskoj odbrani 3:2:1 je veoma vidljiva a samim tim i lako kažnjiva. Iz tog razloga može se reći da je visok nivo uigranosti možda i najvažniji preduslov za uspešno izvođenje iste.

U taktičkom smislu bitno je napomenuti da jugoslovenska odbrana 3:2:1 ne odstupa od svojih principa i pravila sa kakvim god varijantama taktike napada se susretala. Tu se pre svega misli na osnovno taktičko rešenje kojem protivnici pribegavaju u vidu utrčavanja beka ili krila na drugog pivotmena. U današnjem rukometu, gde je igra u napadu sa sedam igrača u polju sve češća taktička varijanta mnogih trenera, jugoslovenska varijanta zone 3:2:1 bi bila na još većem iskušenju, ali smantram da bi se uz nešto defanzivniju postavku i dalje mogla uspešno izvoditi.

Što se tiče individualne i grupne taktike pri obučavanju igrača za korejsku varijantu 3:2:1 odbrane, sti-

će se utisak da nema prevelike razlike u odnosu na jugoslovensku varijantu iste. Duel igra, anticipacija, pokrivanje prostora su principi koji su u oba sistema zastupljeni u svakom trenutku. Najizraženija razlika, kada je osnovna postavka u pitanju je uloga centarhalfa koji je prevashodno zadužen za protivničkog pivotmena i ne kreće se ekstremno za loptom kao što je slučaj u jugoslovenskoj varijanti. Takvim njegovim poziciniranjem je uloga halfova nešto ofanzivnija i fokusirana samo na protivničke bekove.

Kada je u pitanju prilagođavanje na određene varijante taktike napada dolazimo do osnovne razlike između ova dva sistema: jugoslovenska 3:2:1 ostaje u svom originalnom obliku, a korejska varijanta se na svako utrčavanje protivničkog beka ili krila transformiše u zonu 4:2. Osnovni cilj u toj transformaciji je ne dozvoliti protivniku da utriči iza leđa odbrane, već ga zadržati izvan linije 9 metara i predati susednom saigraču. Na takav način se postiže da svaki igrač u odbrani vidi protivnika koji vrši utrčavanje i uz pravilno prebrojavanje pravovremeno izvrši preuzimanje. Novonastala zonska odbrana 4:2 se koristi sve dok protivnik izvodi napad sa dva pivotmena.

Kada bi se gledala tri osnovna odbrambena načela (gustina, širina i dubina), stiže se jasan utisak da odbrana 3:2:1 u velikoj meri ispunjava dva: gustinu

i dubinu. Nedostatak trećeg principa nadomešćuje se velikom agresivnošću i konstantnim napadanjem protivničkih bekova. Kao jedan od elemenata pojačane motivacije igrača za treniranje/igranje u ovom sistemu je olakšana mogućnost realizacije iz igre u tranziciji. Polazak određenog broja igrača u kontranapad iz prostora između 9 i 12 metara smanjuje mogućnosti protivnika za postavljanje organizovane odbrane kao i pravljenje potencijalnih izmena odbrana-napad što dovodi do toga da svaka greška protivnika ili šut iz neizgrađene pozicije može biti brzo kažnen.

Sa druge strane, postoje i određene mane ovog sistema koje se moraju uzeti u obzir kada se govori o obuci i razvijanju mlađih igrača. Golmani su si-

gurno najveće „žrtve“ ove odbrambene zone jer su u najvećem broju situacija suočeni sa šutevima iz neposredne blizine. Nedostatak slobodnih šuteva sa ili izvan linije 9 metara, kao i češća saradnja sa igračima u bloku je nešto bez čega se obuka golmana ne može zamisliti. Zbog toga stručni štab ima odgovornost da pronađe način (da li kroz neki dodatni, defanzivniji, sistem ili specifičniji trening) i kompenzuje ovaj nedostatak.

Jedan od bitnijih negativnih faktora svakodnevnog treniranja/igranja ovog sistema je povećani rizik od povreda izazvan značajno većim brojem „duela“ koje jedan igrač izvrši tokom jednog treninga/utakmice. Iz tog razloga fizička pripremljenost mora biti na vrhunskom nivou. ■

Literatura

- Đukić, D. (2020). *3:2:1 - Povratak korenima*, Dragan Đukić, Beograd.
- Pokrajac, B. (2019). *Obrana 3:2:1*. U:N.Pokrajac i S. Vujičić (ur.), Branislav Pokrajac. Beograd: Univerzitet u Beogradu, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Rukometni Savez Srbije, Neda i Ognjen Pokrajac.
- <http://www.wikipedia.com>
- <http://www.pfadi-winterthur.ch>

Obrana sedmeraca U RUKOMETU

UVOD

Mnogi rukometni stručnjaci smatraju da je pozicija golmana jedna od najznačajnijih pozicija u ekipi. Golman je svakako sastavni deo tima ali je njegova igra znatno specifičnija i bitno se razlikuje od igre ostalih igrača u timu. On predstavlja poslednju prepreku protivničkim igračima u nameri da postignu pogodak. Zato se može reći da golmanovu grešku nikao ne može popraviti ali i da njegova odbrana može bitno i pozitivno uticati na krajnji ishod meč.

Sedmerac je jedna od „posebnosti“ rukometne igre koja može imati direktni uticaj na rezultat, pa iz tih razloga zaslužuje posebnu pažnju i sa pozicije izvođača i sa pozicije golmana. Gol postignut iz sedmerca rezultatski se računa kao i iz svake druge situacije. Odbrana sedmerca, takođe je samo jedna odbrana. Međutim, za golmana i ekipu odbrana sedmerca je mnogo više od jednog broja, a pogotovo se to odnosi na odbranjene sedmerce pri nerešenom rezultatu ili na kraju utakmice. Akteri takvih sedmeraca su ili junaci ili tragičari pa zato možemo reći da je sedmerac sportski dvoboј između igrača i golmana.

Izvođači sedmeraca imaju svoje specifične treninge šuta i procene reakcije golmana, a golmani zbog otežavajuće pozicije prilikom branjenja sedmeraca spremaju posebnu taktiku kako bi nadmudrili izvođače. Pored pripremanja taktike, golman mora posedovati visok stepen fizičke, tehničke i psihološke pripremljenosti i mora uraditi dobru analizu potencijalnih šuteva. Prilikom izvođenja sedmeraca postoji čitav niz okolnosti koje određuju način izvođenja i način branjenja. Neke od tih okolnosti su:

- ko je izvođač, odnosno ko je golman,
- u kom trenutku utakmice je dosuđen sedmerac,
- trenutni rezultat utakmice.

Izvod iz pravila rukometata (izvođenje sedmeraca)

- Način izvođenja sedmeraca je utvrđen pravilima rukometne igre i ima svoje posebnosti:
 - sedmerac se izvodi udarcem na gol u roku od tri sekunde nakon zvižduka sudije;
 - igrač koji izvodi sedmerac mora zauzeti poziciju iza linije sedmerca ali ne više od 1 metar iza linije. Nakon zvižduka od strane sudije, izvođač ne sme da dodirne ili pređe liniju sedmerca sve dok lopta ne napusti njegovu ruku;
 - izvođač ili njegovi saigrači ne smeju ponovo da igraju loptom nakon što je sedmerac izveden, sve dok ona ne dodirne gol ili protivnika;
 - kada se izvodi sedmerac saigrači izvođača moraju da se nalaze izvan linije slobodnog bacanja i tu ostanu sve dok lopta ne napusti ruku izvođača;
 - kada se izvodi sedmerac, igrači protivničke ekipe moraju da ostanu izvan linije slobodnog bacanja, i to najmanje 3 metra od linije 7 metara, sve dok lopta ne napusti ruku izvođača;
 - sedmerac se ponovo izvodi ukoliko gol nije postignut, ako je golman prekoračio graničnu liniju tj. liniju 4 metra pre nego što lopta napusti ruku izvođača i
 - zamena golmana nije dozvoljena, u trenutku kada je izvođač spreman da izvede sedmerac (Pravila rukometne igre, 2017).

Faktori koji utiču na odabir strategije golmana prilikom odbrane sedmeraca

Faktore koji utiču na odabir strategije golmana prilikom odbrane sedmeraca mogli bismo da podelimo u tri kategorije:

- **Vremenski okvir – podrazumeva u kom trenutku utakmice je dosuđen sedmerac odnosno u kom trenutku se sedmerac izvodi.** Može se reći da gol iz sedmerca na početku ili sredini utakmice nije presudan za krajnji ishod, dok gol ili odbrana u poslednjem periodu utakmice svakako može biti. Naravno, to ne znači da golman ne treba posvetiti maksimalnu pažnju i uložiti maksimalno zalaganje prilikom odbrane sedmeraca koji je dosuđen u početnim minutima igre.
- **Rezultatski okvir – psihološki posmatrano, nije isto da li golman brani sedmerac u trenucima kada njegova ekipa vodi ili gubi sa više golova razlike ili je rezultat u tom trenutku utakmice izjednačen.** Dešava se da prilikom značajnog rezultatskog zaostatka za protivničkom ekipom, golman demotivisano pokušava da odbrani sedmerac što svakako smanjuje njegovu šansu za uspešnom odbranom.
- **Tehničko-taktičke karakteristike izvođača sedmeraca – za golmane je jako bitno ko je izvođač sedmeraca i od toga u većoj meri može zavisiti odabir njegove strategije. To mogu biti različiti faktori:**
 - Da li sedmerac izvodi igrač koji je u igri ili igrač koji ulazi sa klupe – smatramo da je igrač koji ulazi sa klupe psihološki manje pripremljen za izvođenje udarca u odnosu na golmana koji je prilikom dosuđivanja sedmeraca već bio u igri.
 - Da li sedmerac izvodi igrač koji inače izvodi sedmerce za tu ekipu ili izvođač koji ih retko izvodi – za golmana veći problem može predstavljati izvođač koji retko izvodi sedmerce i za koga prethodno nije izvršena detaljna analiza kao što je to urađeno za igrača za koga se prepostavlja da će izvesti sedmerac.

Taktička priprema branjenja sedmeraca

Taktička priprema golmana za branjenje sedmeraca pre utakmice podrazumeva niz specifičnih elemenata. Najpre se vrši analiza protivničke ekipe i registruje se koji igrači najčešće izvode sedmerce. Nakon toga, vrši se odabir video materijala na kojima se mogu videti različiti načini izvođenja šuta tih igrača. Tako golman

dobija precizne informacije o potencijalnim šutima na predstojećoj utakmici i u odnosu na uočene detalje započinje promišljanje o taktici koju će primeniti prilikom branjenja sedmeraca. Ovaj deo pripreme, vrši se uz konsultaciju sa stručnim štabom, a sve sa ciljem što uspešnije pripreme ovog segmenta utakmice.

U današnje vreme mogućnost pronalaženja video materijala je velika. Moglo bi se reći da ne postoji utakmica koja nije zabeležena video kamerom. Iz tog razloga broj video snimaka na kojima se mogu videti potencijalni izvođači sedmeraca na predstojećoj utakmici je jako veliki. Ova činjenica neosporno olakšava taktičku pripremu golmana za odbranu šteteva sa sedam metara, ali i za celokupnu taktičku pripremu branjenja za predstojeću utakmicu.

Različite taktike prilikom odbrane sedmeraca

Ako govorimo o taktici odbrane gola prilikom izvođenja sedmeraca možemo reći da ona pred-

Slika 1 – Branjenje sedmerca sa gol linije sa iskorakom leve ili desne noge

stavlja unapred analiziranu i pripremljenu akciju koju će golman primeniti kako bi efekat, a tu mislimo na odbranjeni sedmerac, bio maksimalan. Prilikom branjenja sedmeraca u osnovi se primenjuju dve taktike: taktika branjenja sa gol linije i taktika branjenje sa izlaskom (skraćivanja ugla). Koju će taktiku odabratи golman zavisi od:

- antropometrijskih karakteristika i tehničko-taktičkih sposobnosti golmana,
- tehničko-taktičkih sposobnosti igrača koji izvodi kazneni udarac i
- trenutnog rezultata.

Taktika branjenja sedmeraca bez izlaska (sa gol linije)

U prvoj varijanti branjenja sedmeraca sa gol linije golman je postavljen nešto više u levu ili desnu stranu (slika 1). Odabir početne pozicije zavisi od prethodno pripremljene taktike. Ovakvom postavkom golman pokušava da iznenadi izvođača i da ga dovede u dilemu da li šutnuti u onu stranu gola gde se golman ne nalazi ili u onu stranu gola gde se golman prethodno već postavio. Pored same postavke, neophodno je i da golman na osnovu svoje prethodno pripremljene taktike donese odluku da li će zadržati početnu poziciju ili će u trenutku šuta krenuti u suprotnu stranu gola.

Druga varijanta branjenja sedmeraca sa gol linije podrazumeva da golman stoji na sredini gola. U trenutku kada sudija da znak da sedmerac može da se izvede, golman u savršenom tajmingu, iz svim mirnog stava, pravi minimalni pokret leve ili desne noge. Ovim pokretom golman nastoji da dekoncentriše izvođača i da ga praktično natera da šutne baš u stranu u koju je iskorak napravljen.

Treća varijanta branjenja sedmeraca sa gol linije podrazumevala bi da golman stoji na sredini gola mirno i bez ikakvih pokreta (slika 2). Tek u trenutku izbačaja lopte golman pravi svoju reakciju koja je zasnovana na predviđanju u koji deo gola će izvođač uputiti šut. Tom prilikom neophodno je da golman bude miran, da čeka pravi momenat i da brzom, refleksnom reakcijom krene u željenom pravcu.

Slika 2 – Branjenje sedmerca sa gol linije čekanjem izvođača da izvede šut

Tokom sve tri varijante izrazito je važno da golman bude odlučan, hrabar i samouveren i da ni jednog trenutka ne pokaže „kolebljivost“. Uostalom, sve su ovo osobine koje golman mora da poseduje da bi bio uspešan.

Prednost taktičke varijante branjenja sedmeraca sa gol linije je u tome što golman ima više vremena za reakciju neposredno nakon šuta izvođača. Pre nego što dođe do golmana lopta prelazi put od sedam metara, pa je samim tim i vreme za koje lopta putuje od izvođača do golmana duže u odnosu na poziciju golmana sa dubokim izlaskom. Mana ovakve taktičke varijante jeste prostor koji je ostao nebranjen. Svojom postavkom na gol liniji golman brani mali deo gola, a izvođaču je ponuđen ogroman prostor u koji može da uputi udarac. I upravo iz ovog razloga neophodno je da golman pripremi dobru taktiku kako bi iz ovakvog nadmudrivanja izšao kao pobednik. Treba napomenuti da se ova kva taktička varijanta češće sreće u ženskom rukometu nego u muškom. Razlog tome treba potražiti upravo u jačini izvođenja sedmeraca koja je kod rukometnika znatno veća nego kod rukometnika. Takođe, obično se golmani nižeg rasta, koji su istovremeno i vrlo eksplozivni,

postavljaju i brane sa linije gola. U ovakvim situacijama njihova brzina, ali i reakcija, dolazi do izražaja.

Taktika branjenja sedmeraca sa izlaskom

Odbranu sedmeraca u kojoj se golman ne nalazi na gol liniji svrstavamo u odbrane sa izlaskom. Dubina izlaska tom prilikom može biti različita i zavisi od nekoliko faktora: morfoloških karakteristika golmana, taktičkog odabira golmana, tehničko-taktičkih sposobnosti izvođača i dr. Ovakav način odbrane sedmeraca je i najčešći na rukometnim utakmicama.

Prvu varijantu taktičkog rešenja branjenja sedmeraca sa izlaskom predstavlja dubok izlazak golmana do granične linije 4 metara. Dubokim izlaskom i podignutim rukama pokriva se veći deo gola, tako da igrač koji izvodi sedmerac ima malo nebranjenog prostora. Površina koju golman zaklanja ovakvom izlaskom predstavlja i najveću prednost ovakve vrste branjenja sedmeraca (slika 3). Tom

Slika 3 – Duboki izlazak prilikom branjenje sedmerca

prilikom golman, uz minimalne ali pravovremene pokrete, može doći do željene odbrane. Sa druge strane manu dubokog izlaska može biti upravo blizina izvođača i golmana. Vreme za koje lopta putuje od izvođača do golmana je izrazito kratko čime golmanova reakcija mora biti znatno brža i preciznija u odnosu na poziciju u kojoj se golman nalazi na gol liniji.

Druga manu dubokog izlaska jeste svakako pružanje mogućnosti izvođaču da uputi „lob“ udarac. Prilikom ovakvog šuta golman mora da izvrši okret i da putanju od 4 metara pređe za što kraće vreme kako bi sustigao loptu koja se kreće parabolično. Ponekad se može videti kako golmani trčanjem u nazad pokušavaju da sustignu loptu. Sve ovo navodi na zaključak da prilikom dubokog izlaska golman mora da ima na umu koje su prednosti a koje mane takve vrste postavljanja. Sve do trenutka u kome izvođač upućuje šut prema golu, golman mora da poseduje visok stepen koncentracije i da pokuša da pretpostavi i da prozre nameru koju protivnik ima. Nakon izvedenog šuta trenuci su presudni i dele golmana od uspešne ili neuspešne reakcije.

ju golmani pokrivaju prilikom izlaska na 2-3 metra od gol linije nije velika kao prilikom dubokog izlaska ali je svakako znatno veća u odnosu na branjenje sa gol linije. Sa druge stane, vremenska mogućnost da se izvrši reakcija je veća u odnosu na odbranu sa dubokim izlaskom, ali i nešto manja u odnosu na odbranu sa gol linije. U ovoj varijanti možemo razlikovati dve taktike. Prva taktika bi predstavljala mirno pozicioniranje i čekanje da se šut izvrši (slika 4). Golman tom prilikom pokušava da prozre nameru izvođača i da neposredno nakon šuta izvrši reakciju koja bi dovela do odbrane sedmerca.

Drugu varijantu karakteriše visoka aktivnost golmana, koji se aktivno kreće levo-desno, rukama vrši konstantne pokrete u čeonoj ravni i time pokušava da zbuni izvođača. Prema pisanju Arslanagića (2013), švedski golmani su uneli ovaku novinu i „oni izlaze van ispred gola, ali se i kreću levo-desno pre šuta, čime nastoje zbuniti protivnika. Imali su dosta uspeha u tome. Najiškusniji igrači su se često pecali na to.“

ZAKLJUČAK

Najčešće primenjivanu vrstu branjenja sedmeraca predstavlja izlazak na 2-3 metara od gol linije. U odnosu na duboki izlazak i branjenje sa gol linije ova pozicija je optimalna i predstavlja određeni „balans“ između ove dve taktike. Površina gola ko-

Slika 4 – izlazak na 3 metra od gol linije i čekanje

iskustvom i kvalitetom značajno doprineti pozitivnom rezultatu cele ekipe. Pojedini stručnjaci u oblasti rukometa smatraju da usled velikog broja šuteva na jednoj utakmici nije dovoljno imati jednog, već dva kvalitetna golmana (Kovač, 2011). Time bi se smanjilo pojedinačno opterećenje golmana, odnosno ukupan učinak bi se podelio na dva igrača, s tim što bi ukupna efikasnost bila očekivano veća.

Uspešnost golmana na rukometnim utakmicama prevashodno zavisi od stepena tehničke obučenosti pod kojom podrazumevamo osnovni odbrambeni stav, kretanje golmana (bočno dokoračno kretanje, kretanje unutar i izvan golmanovog prostora) kao i tehniku odbrana niskih, poluvisokih i visokih lopti odnosno tehniku odbrane šuteva sa različitim pozicijama. Naravno, ovo ne isključuje važnost kondicione i psihološke pripreme golmana kao ni taktiku odnosno strategiju golmana tokom branjenja.

Literatura

- Arslanagić, A. (2013). *Rukometni golman – najvažnija karika uspjeha*. Vekomp, Zagreb.
- Kovač, P. (2011). online materijal - https://issuu.com/cthf/docs/goalkeeper_by_p_kovacs
- Pravila rukometne igre (2017). Zajednica sudija i kontrolora Rukometnog saveza Srbije, Beograd.

*Detalj sa meča Srbija – Norveška
na Svetskom prvenstvu za rukometara*